

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, tammik. 24 - Wed. Jan. 24, 1990

FINNISH AMERICAN WEEKLY

86 Vuosikerta Vol. LXXXVI NO. 4

45 cents

Baker Moskovaan valmistelemaan huippukokousta

WASHINGTON, - Ulkoministeri James Baker vierailee Moskovassa ensi kuun alkupuolella ja neuvottelee neuvostoliittolaisen virkaveljensä Eduard Shevardnadzen kanssa lähinnä stragetisten ydinaseiden rajoittamissopimuksesta, kertoi hallituksen edustaja Washingtonissa viime viikolla.

Matkansa yhteydessä Baker saattaa poiketa myös Tshekkoslovakiassa, edustaja sanoi. Bakerin kaksipäiväinen Moskovamatkka

alkaa 6. helmikuuta.

Suunnitelmien mukaan Bakerin ja Shevardnadzen on määrä tavata toisena kahden välisissä neuvotteluissa kolme kertaa valmisteltaessa ensi kesäkuussa Washingtonissa pidettävää huippukokousta.

Tässä George Bushin ja Mihail Gorbatschovin kokouksessa on tarkoitus allekirjoittaa sopimus, jolla strategisten ydinaseiden määrää supistetaan 50 prosenttia.

Sotilaat oikeuteen jesuiittapappien taposta

SAN SALVADOR - Kahdeksan Salvadorin eliittiarmeijan sotilasta on pidätetty epäiltynä viime lokakuussa tehdystä kuuden jesuiittapapin surmasta. Presidentti Alfredo Christianin mukaan sotilaat olivat saaneet käskyn armeijan everstiltä.

Christiani on saanut kiitosta murhien selvittämisestä kotimaassaan ja Yhdysvalloissa, mutta Salvadorin armeijassa tutkimukset ovat herättäneet jännitystä. Vaaraa siviilihallituksen kumousyrityksestä ei kuitenkaan ole, Christiani sanoi.

Pidätetyt sotilaat kuuluivat Yhdysvaltain kouluttamiin erikoisjoukkoihin, niin sanottuun Atlacatl-pataljoonaan.

Oikeudenkäynnistä odotetaan pitkää. Tuomioistuimen ensimmäisenä tehtävänä on 72 tunnin aikana selvittää, onko pidätykselle tarpeeksi todisteita.

Marraskuun 16. päivänä murhatut kuusi jesuiittapappia kuuluivat Salvadorin vemmisto-ölymystöön. He tulivat tunnetuiksi pyrkimyksistään löytää ratkaisu 10 vuotta jatkuneeseen sisällissotaan.

Hallitus ehdottaa ulkomaanavun uusjakoa

WASHINGTON - Presidentti Bushin hallitus haluaisi suunnata osan Yhdysvaltain Israelille ja Egyptille antamasta ulkomaanavusta Itä-Eurooppaan.

Ajatus sai vain vähäistä kannatusta kongressissa, ja useat arvostetut lainsäätäjät kritisoivat sitä.

Vaihtoehtona Eurooppaan

suunnattu avun rahoittamiseksi ehdotettiin muun muassa sotilasmenojen leikkauksia.

Hallitus ehdottaa, että oikeus ulkomaanavun jakamiseen siirrettäisiin kongressilta hallitukselle. Nykykäytännön mukaan hallitus voi antaa ehdotuksia, mutta lopullisen varojen jaon tekee kongressi.

Talvi tuli takaisin

Viime viikonlopun lumimyrskyissä Uusi Englanti sai vuodenaikaan sopivan ilmeen muutaman päivän ennätyslämpimien jälkeen. Talviurheilun harrastajat iloitsivat lumentulosta, mutta autoilijat olivat pulassa. Lunta tuli paikoin jopa kymmenen tuumaa, ja lumiaurat olivat täystyöllistettyjä.

Eurooppa maailman rikkain talousalue

Eurooppa Atlantilta Uralille on selvästi maailman rikkain talousalue kokonaistuotannon arvolla mitattuna.

Euroopan kolmesta talousryhmästä Efta-maat muodostavat pienen rikkaimpien hyvinvoivien maiden talouskeitaan. Eftan kokonaistuotannon arvo yhdessä Euroopan yhteisöjen kanssa ylittää Yhdysvaltojen tuotannon arvon ja on noin kaksi kertaa suurempi kuin Japanin kokonaistuotanto.

Länsi- ja Itä-Euroopan maiden yhteenlaskettu bruttokansantuote (GNP) on noin 800 miljardia suurempi kuin

Yhdysvaltain, Kanan ja Japanin GNP yhteensä.

Maailemanpankin tuoreen Atlaksen mukaan USA:n, Japanin ja Kanadan GNP oli vuonna 1988 yhteensä \$7,878 biljoonaa, ja Euroopan vastaavasti \$8,650 biljoonaa.

Itä-Euroopan maat kuuluvat yllättäen tilastoissa hyvinvoivien teollisuusmaiden joukkoon. Yhdysvaltain keskustiedustelupalvelun CIA:n arvioiden mukaan vain Albania, jossa GNP oli \$930 henkeä kohti, kuuluu kehitysmaihiin.

Itä-Euroopan maista rikkaimmaksi CIA arvioi Itä-Sak-

san, jonka kokonaistuotannon arvo henkeä kohti oli 1988 samalla tasolla kuin Englannissa, eli keskimäärin \$12,480 henkeä kohti.

Kehitysmaiden asema heikentyi jatkuvasti koko 1980-luvun. Ihmiskunnan enemmistö elää köyhyydessä, jollaista teollisuusmaissa ei ole tunnettu aikoihin.

Yli 400 miljoona ihmistä asui niissä 36 maassa, joissa henkeä kohti laskettu kokonaistuotannon arvo oli \$890. Esimerkiksi Romaniassa vastaava luku oli \$5,490 henkeä kohti.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

sivut 8 - 10

- Fire destroys Quincy's former Veli Hall
- Milestones and mucho moola
- Finnish foreign policy
- Taisto Luukkala's commitment to social justice

Sisäsivuilla:

- Katsaus shamaanien henkimaailmaan sivu 2
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Fitchburg ja ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Luontoa turmelevat vaipat pannaan

Kertakäyttövaipat kuuluvat lähes jokaisen tämänpäivän pikkulapsen vakiovarusteisiin. Valmistajat kilpailevat keskenään tuomalla markkinoille tuon tuostakin uusia pastellinsävyisiä ja lapsia (tai ehkä sittenkin vanhempia) kiehtovin kuvin koristeltuja vaippoja, joitten he vannovat olevan kesto- ja kuivuuskyyviltään entisiäkin parempia.

Vermontin kuvernööri Madeleine Kunin on ehdottanut lainlaatioilleen lakiasetusta, mikä kieltäisi kaikkien kertakäyttövaippojen käytön vuoteen 1993 mennessä. Nykyisellään Nebraska on ainoa osavaltioistamme, missä kiello on jo voimassa.

Kertakäyttövaipat ovat tulleet jäädäkseen. Näin sanan täydellisessä merkityksessä, sillä kertakäyttövaipat ovat löytäneet tiensä maamme kaatopaikoillekin, myös jäädäkseen. Kertakäyttövaippojen prosentuaalinen osuus kaikista kaatopaikkajätteistämme on kaksi prosenttia. Otettaessa huomioon kertakäyttövaippojen todellinen elinikä - 500 vuotta ennen kuin mädäntymisprosessi lähtee alkuunkaan - se saa uuden merkityksen.

Siis kaikki ne kertakäyttövaipat, mitä yhteiskuntamme on kantanut kaupoista kotiin vuodesta 1961, ovat yhä kaatopaikoillamme. Maamme kaatopaikat ovat täyttymäisillään, mistä saamme uutta tilaa uusien pikkulasten vaipoille?

Vaipat ovat myös hygieeninen ongelma. Ne saattavat päästä valumaan pohjavesiin aiheuttaen juomavesien pilaantumista. Erilaiset viirukset ja bakteerit pääsevät leviämään tätä kautta.

Ainoa järkevä vaihtoehto on palata kangasvaippoihin. Monille 80- ja 90-luvun vanhemmille mukoma ajatuskin tuo mieleen keskiajan kaikkine kauhuineen ja sivistymättömyyden taponieen. Totta, kangasvaipat ovat työläämpiä, niitä pitää jopa pestä, ja kuumassa vedessä kaiken lisäksi. Mutta ne kestävät kulutusta päivästä toiseen. Ja mikä parasta, ne ovat luontoystävällisiä.

Matkailua henkien maailmaan

Shamaanien oppeja eheytetään kursseilla nykyajan ihmisen käyttöön

Inarin opisto oli vielä hiljattain saamelaiden kristillinen kansanopisto. Se koetti taistua Lapin lapsia kristinuskon viitoittamalla tiellä, yritti kitkeä heistä esi-isien shamaanioppien rippeetkin pakanuuteena.

Nyt Inarin opisto perehdyttää valtion apua nauttivilla kursseilla ihmisiä shamanismin salaisuuksiin. Se johdatteaa mielensä avartamisesta kiinnostuneita ohjatulle mielikuvitusmatkoille toisiin maailmoihin, henkien pariin, levittää shamaaninoppeja takaisin ihmisille.

Lähetysseuranaajat ja käännöstyöpapit eivät aikoinaan vallan surmanneet Lapin maita noitia, shamaaneja, mutta heidän rumpunsa poltettiin ja vietiin maailmalle niin tarkoin, ettei Suomeen jäänyt edes museokappaletta. Inarin shamaanikursseilla kumisee intiaanirumpu. Opit ovat amerikkalaisperäisiä. Vuodenvaihteen kaamos, täysikuu ja Inarin rannan hongissa paukkuva tulipalopakkanen luovat suotuisaa tunnelmaa transsimatkoille lähtijöille.

Yhdysvaltalaisyntyinen Jonathan Horwitz ja suomalainen Heimo Lappalainen opettavat kurssilaisille shamanismin taitoja ja ohjaavat heitä matkoille, joiden sanotaan kehittävän nykymaailmassa kovasti kysyttyä luovuutta. Kumpikin tutustui shamanismiin etnografian, kansatieteen, opintojensa yhteydessä.

Horwitz opettaa nykyisin päätoimisesti. Myös Inarin opiston rehtori Olavi Moilanen osallistuu opetukseen. Amerikkalainen Michael Harner on kaikkien usein siteeraama oppi-isä.

Kurssijoukko on moni-ilmeinen: opiskelijoita, lääkäreitä, suurliikkeiden toimitusjohtajia, taiteilijoita. Pohjoismaisen saamelasteatterikurssin oli määrä tulla täysivahvuudessa viikon mittaiseen shamaanioppiin, mutta kolmannes jäi tulematta. "Eivät uskaltaneet", arvioi kurssin johtaja Kari Selinheimo. Hän on opetellut itsekin shamaanin taitoja ja pitää niitä teatterilaisille - eri toten saamelaisille - välttämättöminä. Näyttelijä oppii sitä kautta ymmär-

Simo Lappalainen (vas.) ja Jonathan Horwitz ohjaavat mielikuvitusmatkoille.

tämään esiintymistään.

Kristilliset kirkot eivät saaneet 300-400 vuotta jatkuneella yrityksellään kaikkea shamaanistista tietoa hävittääksi Lapin alkuväestöstä. Se säilyi kansan keskuudessa väkevänä ja pitempään kuin muualla Euroopassa. Saamen kansassa elää yhä parantajia, joiden taidot pohjautuvat katkeamattomaan luonnonyhteyden perinteeseen, shamaanien aikaan. Muutamia heistä ovat perehtyneet opiston kursseihin.

Shamaani-sana johtuu Siperiassa elävän, alttalaisen e-

venkien eli tunguusiien heimon sanasta 'sha', tietää. Shamaani tarkoittaa 'häntä, joka tietää'. Suomen kielen tiesanasta johtuvat sanat tietää ja tietäjä, joka alun pitäen tarkoitti tiennäyttäjää, vastaavat erinomaaisesti shamaani-sanan merkitystä. Tietäjä tuntee tien toiseen maailmaan.

Vastauksia
kiperiin
kysymyksiin

Inuitien kielessä shamaani on rummuttaja. Rumpu liittyy jatkua seuraavalla sivulla

RAIVA AJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass. Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVA AJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (508)343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Nimipäivät

Helmikuun 6 p., Terhi, Teija,
Terhikki, Tea
Helmikuun 7 p., Riku, Rikhard
Helmikuun 8 p., Laina
Helmikuun 9 p., Raija, Raisa
Helmikuun 10 p., Elina, Ellen,
Elna, Ella
Helmikuun 11 p., Talvikki
Helmikuun 12 p., Elma, Elmi

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1990: Yhteensä \$157.00

Muistoksi mukavista ajoista T.Y. Veli haalissa Quincyssa
Wintersit, Pembroke, MA \$25.00

KATTILARAHASTO: Yhteensä \$535.00

Aino M. Sipilä, Westminster, MA \$10.00
George ja Eila Halfpenny, Lantana, FL \$10.00
Lydia Heino, Inwood, NY \$10.00

Lämmityslaitteemme uusiminen tuli maksamaan \$2,158.46, joten olemme saaneet kokoon 25 prosenttia päämäärästämme.

Korjaus: Tammik. 17, 1990 Aune ja Wilfred Riihimäki, Braintree, MA lahjoittivat \$50.00 vanhempiensa Olga ja Anton Waren muistolle.

Kiitos lahjoittajille!

MATKAILUA...

jatkoa edelliseltä

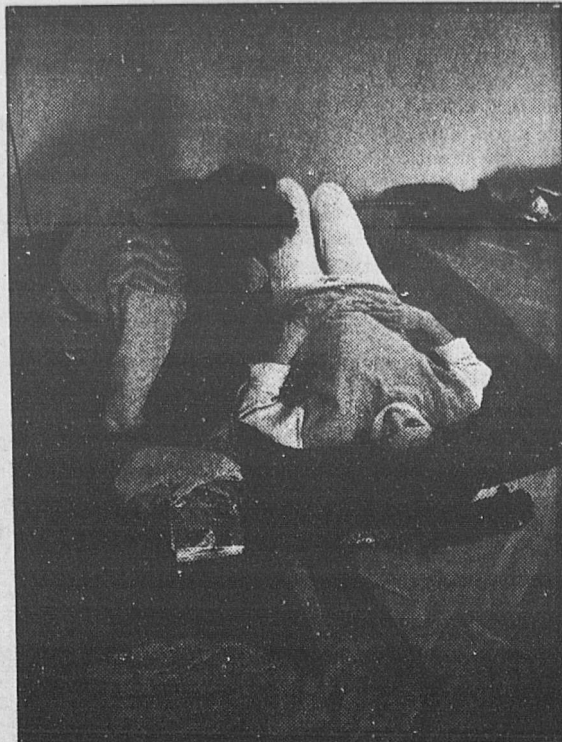
pohjoisten kansojen shamanismiin. Muualla käytetään tanssia tai toisia instrumentteja, helistimiä ja kalistimia, Australiassa suurta, matalaa nistä puhallinta. Soittimen ääni hiljentää analyttisen mielen, työntää häiritsevät äänet pois ja auttaa keskittymään.

Väitetään, että rummun kumu liikkuu samalla aallonpituudella kuin aivojen alfa-aallot. Silloin on mahdollista siirtyä arkimielikuvista tilaan, joka muistuttaa psykoottisen maailmaa, ja jota kutsutaan myös harhojen maailmaksi.

Epätavallinen loveenlankeamisen tila on mahdollista tavoittaa myös mietiskelyn, luostarihymien tai huumavan aineen avulla. Kärpässieni oli shamaanien perinteinen matkalippu henkimaailmaan. Siirtymisestä sinne käytetään kaikkialla maailmassa ilmaisua 'matka'. Harjaantunut shamaani pääsee matkalle ilman apuvälineitäkin.

Suomessakin on lääkäreitä ja talousmiehiä tai - naisia, jotka tärkeää ratkaisua pohiessaan piipahtavat tuon tuosta matkalle etsimään vastausta avoimiin kysymyksiin. Heidän tarvitsee keskittyäseen ehkä helisyttää tulitikkurasiaa tai vain istahtaa paikalleen. Tällaisella matkalla he ovat tietoisia kahdesta maailmasta ja voivat vaivatta järkeillä molemmissa. Selvänä tutkittava ilmiö lienee samantapainen tila.

Saamelaiset shamaanit käyttivät matkoja hyvinkin käytännöllisiin tarkoituksiin.

Shamanismiin liittyy parantavaa tietoa.

Suunnitellessaan kalanpyyntiä he saattoivat matkustaa ajatuksen voimalla aiotulle apajapaikalle ja sukeltaa veden alle tutkimaan onko saalista ja kannattaako pyydyksiä heittää järveen.

Kursseilla shamanismiin paneutuneiden ihmisten kuvaukset matkoista voivat olla sangen voimakkaita. Useimmat eivät kuitenkaan mieluusti kerro kokemuksistaan ulkopuoliselle. Monet salaavat henkilöllisyytensä kielteisen leimautumisen pelossa. Muutamat arvioivat taiteellisen

luomiskykynsä parantuneen, kun matka rikkoo sitä kahlintoja rajoja. Joillekin matkakokemukset koituvat järkytyksiksi ja muuttavat elämänsentiteitä.

Kurssilla oppii tekniikan ja periaatteita

Teatterikurssilainen Riitta Aikio kuvailee alkukokemuksiaan keventäväksi. Hän tuntee asiaa aikaisemman harastuksensa perustalta ja lähestyy oppeja ennakkoluu-

lottomasti. "Matkalta palattua mieli on iloinen pitkän aikaa."

Jonathan Horwitz korostaa, ettei shamanismia opita viikon kurssilla eivätkä kaikki ymmärrä kokemaansa ilman perusohjausta. "Täällä oppii tekniikkaa ja periaatteita. Sen jälkeen oppilaan täytyy etsiä ja kokea asioita omassa itsessään. Salatut henkiopettajat ovat muita parempia ohjaajia, kun yhteys heihin löytyy."

Olavi Moilanen arvioi rohkeasti jos psykoottiset ihmiset osaisivat shamaanitekniikan, he tulisivat psykoosinsa kanssa toimeen. Jonathan Horwitz väittää yhtä reippaasti, että jos yhteiskunta olisi shamanistisesti suuntautunut, mielisairaaloihin tarvittaisiin paljon nykyistä vähemmän.

"Tämän päivän länsimainen yhteiskunta on psyykkisesti vaarallinen. Ihmiset eivät sopeudu siihen ja joutuvat sairaalaan."

Yhdysvalloissa shamanistisia oppeja sovelletaan sairaalahoidossa ja jotkut lääkärit ja shamaanit vaihtavat potilaita etsiessään näille parasta hoitotapaa.

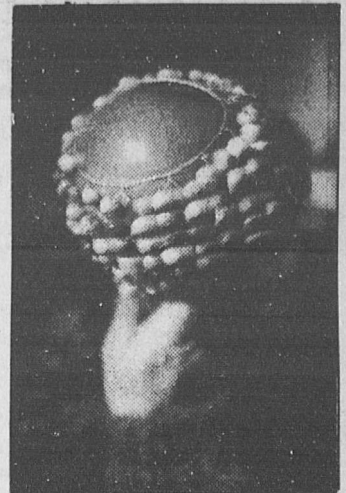
Psykiatripiireissä väitteet kohtaavat vastarintaa. Apulaisprofessori Erkki Väisänen Oulun yliopistosta pitää ihmisten viemistä mielikuvitusmatkoille arveluttavana ja vaarallisena. "Sairaalalaitos joutuu korjailemaan tällaisilla kursseilla psyykkisesti hajonneita ihmisiä."

Mutta Vietnamin sodan kenut Jonathan Horwitz vakuuttaa, ettei terve ihminen kohtaa shamanistisilla matkoilla vahingoittavia voimia. "Järkyttyä ihminen voi, jos hänet on kasvatettu pelossa. Shamanistiset ideat eivät ole ihmiselle vieraita, vaan antavat hyvin luonnollisen näkökulman maailmaan. Ihminen tulee nykyistä enemmän tietoiseksi planeetan muistakin olioista, kasveista ja eläimistä, vesistä ja metsistä. Hän käyttäytyy entistä vastuullisemmin ympäristöä kohtaan."

"Tietysti monet tahot vastustavat shamanismia, mutta maapallon säilyttämisen logiikka tuhoaa heidän vastalauseensa. Shamanistiset ideat leviävät ekologisen tuhouhan seurauksena. Paluu vanhoihin arvoihin ehkä pelastaa maapallon."

Suora ja oma yhteys henkimaailmaan

Horwitz toistaa tavan takaa, ettei shamanismi ole uskonto, vaan pikemminkin keino hankkia tietoa tieteelle ominaiseen kokemuseräiseen tapaan. Heimo Lappalainen valaisee näkemystään vertauksella: "1960-luvulla yhteiskunnassa yritettiin saada demokratiaa aikaan taloudellisella alalla. Nyt kysytään samaa hengellisisä asioissa. Shamanismissa on kysymys papiston häivyttämisestä. Ihmiset haluavat ja saavat suoran kontaktin henkimaailmaan."

Helistin rauhoittaa mielen.

Yhteiskunnat, joissa shamanismi aikoinaan vallitsi, olivat tasa-arvoisia. "Mutta isot uskonnot, kristinusko ja islam mukaanluettuina, liittyvät lähes poikkeuksetta valtaan. Ne nujersivat shamanismin maailmasta ja valtasivat ihmisiltä suoran yhteyden universumin voimiin."

Itävallassa on ryhmä shamanisteja, jotka ilmoittavat olevansa samalla kristittyjä. He eivät tunnusta kaikkia kristinopin dogmeja, mutta eivät näe asetelmassa liioin ristiriitaa. Pappeja ja guruja ei heidän joukossaan ole, vaan jokainen hoitaa henkilökohtaisesti yhteydet henkimaailmaansa.

Olavi Moilanen arvostelee tieteitä siitä, että ne yksinkertaistavat liikaa todellisuutta, hyväksyvät vain sen mikä voidaan mitata. Ne ovat saaneet liian voimakkaan sijan. "Tieteet eivät näe ihmistä psyykkisenä, tajuavana, monikerroksisesti tuntevana yksikkönä. Sen takia shamanismi ja kaikki muu, mikä ei mahdu tieteen suppeaan maailmankuvaan uhkaa sitä, ja tuomitaan alkukantaisena tai humpuukina."

"Filosofit sentään myöntävät että maailmoja on niin paljon kuin ihminen kykenee käsittämään. Samoin uusin fysiikka murtaa aikaisempia suppeita käsityksiä maailmasta. Sillä on yhteyksiä käsitteisiin, jotka ovat samantapaisia kuin mitä parapsykologia käyttää."

Psykologia tutkii shamanismia, mutta Olavi Moilanen mukaan kapeilla opeilla ei päästä pitkälle. "Toisaalta jos shamanismi kielletään, on myös psykologia asetettava kyseenalaiseksi."

Heimo Lappalainen lähtee piakkoin tutkimaan shamanismia sen turmeltumattomille alkulähteille Siperian evenkien keskuuteen. Matkalta hän tallettaa etnografin kokemuksiensa ja Neuvostoliiton tiedeakatemia myötävaikutuksella elämyksiään elokuviksi. Hieman myöhemmin hän perehtyy kameroineen Siperian suomensukuisten kansojen elämään ja shamaaneihin.

Jorma Korhonen
Heikki Sarviaho
(HS)

Inarilainen Riitta Aikio liikkuu shamanistisissa maailmoissa kevein mielin.

Berkeley, CA

Suomesta tulee länsirannikolle vierailemaan Kokkolan Sekakuoro. He esittävät konsertin Berkeleyn Veljeysseuran Haalilla maalisk. 3 päivä, joka on lauantai-iltä. Tämä 47 henkinen kuoro esittää hyvän ohjelman, joten laittakaa kalenterinne tämä päivämäärä muistiin.

He tulevat esiintymään monissa paikoissa, joten seurataksaa paikallisia ilmoituksia ja tulkaa kuulemaan!

Vuodenloppu monine juhlineen on takana, niinkuin mennyt vuosikin. Oli paljon pahoja luonnon myllerryksiä.

Tätä tammikuuta olemme odottaneet toivorikkaina, että saamme sadetta! Kaikki luvut pilvet ovat menneet pohjoiseen. Vancouverissa, Seattlessa ja Portlandissa on satanut liikaa. Monin paikoin sielläpäin on tulvavedet tulleet taloihin.

Meille oli ilo, kun heräsimme Uuden vuoden päivänä, niin ulkona satoi. Nyt meillä on ollut jo monta sadepäivää, oli ukkosilmakin. Vuoristoon on samalla tullut lunta joten siellä voi nyt hiihtää.

Pelkäsimme jo, että metsät kuolevat kuivuuteen. Nyt saamme olla tyytyväisiä, kohta alkavat puut kukkia.

Veljeysseuran haalilla oli juuri uusien virkailijain asettaminen virkaansa. Veljeysseuran uusi presidentti on Eino Huhtala. Gwen Mallinen on tarmolla hoitanut tätä virkaa monta vuotta. Kiitoksemme hänelle!

Seuraavat henkilöt saivat 50-vuotismerkkin: Eleanor Luokkala, Arthur Ojala ja Kirsti Mäki-Ranta. 25-vuotismerkkin: Milka Amidon, Pentti Hakala, Eero Komulainen, Elli Kouvo-

nen, Aino Kulo, Oili Lehto, Lauri Lehto, Erleen Mäki, Hilma Ojala, Lillian Peterson, Aina Ratilainen, Jouko Ratilainen, Aulikki Valkonen, Pentti Valkonen ja Leo Vuosalo.

Niin kuin Aimo Hieta sanoi, kiitämme kaikkia näitä ahkeria, uskollisia jäseniä ja toivomme näkevämme heidät seurassamme seuraavan 25 vuoden kuluttuakin!

Kaksi Veljeysseuran jäsentä poistui joukostamme: Mirjami Suomela, synt. Tampereella elok. 1911, kuoli 27 p. marrask. 1989, ja Uuno Onermaa, synt. Sievissä jouluk. 1912, kuoli 14 p. jouluk.

Otan osaa omaisten suuruun! Mirjamin kaunis hymy on erikoisesti jäänyt mieleeni. Hän toimi ahkerasti kirkkomme hyväksi.

Uusi jäsen liittyi Veljeysseuraamme, Eila Lappalainen. Hänen tyttärensä Eilana Lappalainen on oopperalaulaja, joka lauloi kauniin ohjelman FinnFestissä täällä muutama vuosi sitten. Tervetuloa Eila!

Laulukuoro harjoittelee joka maanantai-iltä klo 8:00 Veljeysseuran haalilla. Tulkaa mukaan laulamaan! Meillä on tulossa laulukuoron 30-vuotisohjelma huhtikuun lopussa. Samalla juhlimme Vappua. Tervetuloa!

Yksi nainen kysyi toiselta: "Kuinka paljon sokeria minä panen sinun kahviisi?"

"Liian paljon", vastasi toinen.

Hyvää kevättalvea!
Aini Tossavainen

Mieskuolleisuus Harlemissa suurempi kuin Bangladeshissa

Kuolleisuus Harlemin mustassa kaupunginosassa New Yorkissa on kaksinkertainen

Washingtonin pormestari hoitoon

WASHINGTON - Pormestari Marion Barry, jonka FBI pidatti viime viikolla huumeiden hallussapidosta, on ilmoittanut hakeutuvansa hoitoon "riippuvuudesta kemikaaleille." Neuvonantajien mukaan Barryn vakavin ongelma on alkoholismi.

Washingtonia 11 vuotta johtaneen Barryn odotetaan hylkäävän aikeet asettua ehdokaksi tämän vuoden pormestarivaaleissa.

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Suomen Pääkonsulinvirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550

Pääkonsulivirasto on yleisölle avoinna passi-ym. asioissa maanantaista perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

Itä-Euroopassa vapauden tuulia Uudet vaarat uhkaavat toimittajia

Maailman lehdistön ja toimittajien työskentelyolot pysyivät viime vuonna melko synkkinä. Samalla kun jotkut hallitukset yhä pyrkivät tukahduttamaan niitä vastaan esitettyä arvostelua, eräissä maissa nousi esiin epävirallisia ryhmiä, jotka ryhtyivät väkivaltaisesti vaientamaan lehdistöä.

Unkarin, Puolan, Itä-Saksan ja Tšekkoslovakian tapahtumat ovat kuitenkin antaneet lisää toivoa sananvapaudelle maailmassa.

Näin kirjoittaa Kansainvälisen lehdistöinstituutin IPI:n johtaja Peter Galliner järjestön joulukuussa ilmestyneessä tiedotuslehdessä, jossa hän tarkastelee sananvapauden tilaa maailmassa.

Hälyttävimpiä esimerkkejä hallitusten ulkopuolisesta painostuksesta lehdistöä kohtaan ovat Gallinerin mukaan Kolumbia ja Peru. Yksinomaan Kolumbiassa on kahden viime vuoden aikana murhattu ainakin 40 toimittajaa.

Itä-Euroopassa toivoa

Toivoa sanan- ja lehdistövapaudelle ovat antaneet Itä-Euroopan tapahtumat, kirjoittaa Galliner. Puolassa maan uuden hallituksen johtoon on valittu lehtimies. Solidaarisuuden lehden päätoimittajana aiemmin toiminut Tadeusz Mazowiecki on luvannut taata Puolassa vapaan lehdistön.

Joukkoviestimet ryhtyivät karistamaan menneisyyden taakkaa Itä-Saksassakin, toteaa Galliner. Tšekkoslovakia seurasi perässä. Maan viestimet ovat saaneet lähes täydet toimintavapaudet.

Gallinerin mukaan Euroopan vielä häilyvästä tilannetta heijastavat parhaiten lehdistön olot Neuvostoliitossa. Huolimatta uudistuspolitiikan mukanaan tuomista selvistä parannuksista vapaamielisyydellä lienee rajansa. Tästä lehdistö sai muistutuksen lokakuussa, kun presidentti Mihail Gorbatsšov käski maan johtavat päätoimittajat koolle ja varoitti heitä liioittelemasta Neuvostoliiton sisäisiä vaikeuksia, jotta ei luotaisi perestroikan vastaista reaktiota.

Vanhat syntipukit

Jotkut hallitukset jatkavat Gallinerin mielestä edelleen pontevasti lehdistön toimintaedellytysten huonontamista. Hänen mukaansa eräs suurimmista syntipukeista on jälleen kerran ollut Etelä-Afrikan hallitus.

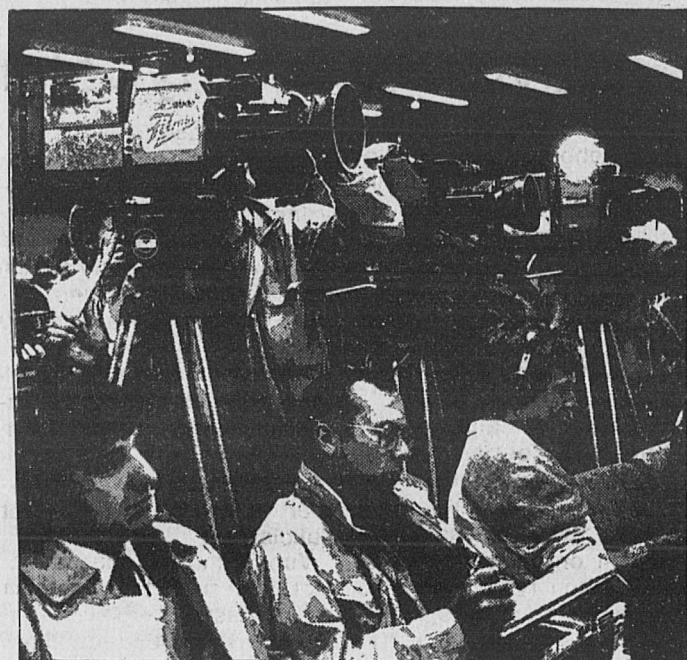
Tänä vuonna Etelä-Afrikassa on pidätetty ennennäkemätön määrä toimittajia. Galliner kertoo, että syyskuun vaalien alla pidätettiin yhden viikon aikana yli 100 toimittajaa.

Etelä-Afrikan kanssa samoil-

la linjoilla on ollut Kiina, kirjoittaa Galliner. Taivaallisen rauhan aukiolla kesäkuussa sattuneiden väkivaltaisuuksien yhteydessä joukko toimittajia piestiin, pidätettiin tai karkotettiin.

Lähi-idässä alastomaan sensuuriin pyrki turvautumaan Iranin johtaja, ajatollah Khomeini, joka esitti murhauksen englantilaiselle kirjailijalle Salman Rushdielle tämän Saatanalliset säkeet -kirjan johdosta, toteaa Galliner.

Länsi-Euroopan maista maininnan hänen katsauksessaan saa Englannin hallitus. Hallituksen kielto Irlannin tasavaltalaisarmeijan IRA:n tai sen poliittisen siiven Sinn Feinin jäsenten haastattelujen julkaisemista "vietti" ensimmäistä vuosipäiväänsä lokakuussa, Galliner kirjoittaa.

kansainvälisen lehdistöinstituutin IPI:n mukaan maailman toimittajien työskentelyolosuhteet ovat yhä perin heikot.

Agnes Turkia

juhli 85-vuotissyntymäpäiväänsä sukulaistensa ja tuttaviansa seurassa

Mr. Bill Turkia
Mr. & Mrs. Mike Turkia perheineen
Mr. & Mrs. Wayne Laframboise perheineen
Mr. & Mrs. Eino Wiitala (Elli)
Mr. & Mrs. Russ Tischer (Maija)
Mr. & Mrs. Danny Ruffo perheineen
Mr. & Mrs. Bob Stennett perheineen
Mr. & Mrs. Mark Lanadelli perheineen
Mrs. Irja Tegtmeier
Mrs. Saima Johnson
Mr. & Mrs. Bob Massey
Mrs. Tynne Desohota
Mr. & Mrs. Robert Tegtmeier
Mrs. Aili Fors
Mrs. Ruth & Lynn Tegtmeier
Mr. & Mrs. Yrjö Sipilä
Mrs. Irene Vaananen
Mr. Eelis Reclte
Mrs. Esther Anderson

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn. Tel. 774-3284 Central Village Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin: 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

Floridan kuulumisia

Karin Kahill muisti kuorotyttöjä

Tammikuun 17 p:nä keräytyi tyttöjä Turistiklubin ravintolaan, kuten aina keskiviikkoisin lauluharjoituksiin.

Iloinen puheensorina täytti ravintolan, olihan paikalla tuttu sakki, joka oli kokoontunut samaan aikaan jo 20 vuotta.

Karin oli laittanut kahvipöydän, jossa komeili kaunis ja maittava kakku lukien "20 vuotta". Oliin kuulemassa kuoron 20-vuotiskonserttia. Ennen musiikkia kuultiin kuulumiset puolin ja toisin, olihan kulunut jo useampi viikko viime näkemästä.

Jotain haikaa oli ilmassa. Olisiko 20-vuotisjoulukonsertti viimeinen? Ei arvioitu tilannetta. Jokainen ehkä sydä-

messään pelkäsi Karinin ilmoittavan tämän jäähyväiskahviaisiksi.

Hän on tarjonnut kahvit kaikkina vuosina. Olisivatko nyt ne jäähyväiskahvit tytöille? Karinista riippuu, josko vielä jatketaan ja jaksaako hän hoidella rauhatonta tyttölaumaa.

Alussa juotiin sampanjaa, toivotellen Karinille ja toisillemme hyvää vuoden jatkoa. Kiitettiin Karinia kaikista vuosista. Näin mietimme, - viimeinenkö konserttimme...?

Ennen poistumistaan Karin kysyi - onko laulajia, jos aloitettaisiin ensi syksynä ja harjoiteltaisiin joulukonsertti?

Oli kuin olisi päästy painosta. Suurin osa tytöistä haluaa aloittaa syksyllä. Siis ensi syksynä ilmoitetaan radiossa ja silloin nähdään, kuinka moni on sanansa takana!

Karin ihmetteli sitä, kun ei ollut mitään lehtien palstoilla. Olihan konsertti 20-vuotisjuhla ja syntynyt kovan työn tuloksena. Miksi ei Turistiklubilla ole omaa kirjeenvaihtajaa, luulis sen olevan tärkeää klubin puolesta.

Toiveikkaana heitettiin hyvästi, että syksyllä tavataan laulun merkeissä.

Kiitettiin Karinia mukavasta iltapäivästä

Yx laulajista

Finnish-American Rest Home, Inc.
1000 SOUTH DRIVE LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6195

Tammik. 18, 1990

Lepokodin Ystävät viettivät 17-vuotisjuhlaa lauantaina, 13 p:nä Annan Majasa. Siitä muodostui todella hieno ja muistorikas juhla.

Tässä tilaisuudessa paljastettiin Lepokodin monivuotisen johtokunnan puheenjohtajan Arvo Katajiston muotokuva. Muotokuvan tekijäksi todettiin taiteilija Kauko Rissanen.

Rouva Katajisto sai tässä tilaisuudessa kauniiden sanojen saatamana, upean kukkavahkon.

Mr. Arvo Katajiston työtä kunnioittaen, haluan esittää parhaat onnentoivotukset me asukkaiden ja henkilökunnan puolesta.

Vielä tahdon kiittää ohjelmassa esiintyneitä muusikoita ihanista musiikkiesityksistä. Kiitos hyvä yleisö, kun tulitte juhlimaan kanssamme.

Ilot ja surut vaihtelevat. Saimme surusanomia. Terttu Mäen äiti Suomessa nukkui ikuiseen 13 p., tammik. 87

vuoden ikäisenä. Näin ollen Tertulle tuli ikävä matka Suomeen. Otamme osaa Tertun perheen suruun.

Toinen surusanoma tuli myös. Kotimme pitkäaikainen asukas rva Selma Ristimäki nukkui ikuiseen samoin 13 p., 94 vuoden ikäisenä. Selmalle pidettiin muistotilaisuus kotimme ruokasalissa perjantaina. Pastori Wilbert Törmälä puhui, Bertha Penttilä säesti ja Hopeahapset lauloivat.

Keskiviikkona vietettiin tammikuun syntymäpäiväjuhlaa. Sankareita olikin 14, joista yli 90 vuotiaita oli kolme asukasta. Sydämelliset onnentoivotukset kaikille tammikuussa syntyneille. Kiitos Hannes Juntuselle laulutervehdyksestä tässä juhlassa.

Lämpimät kiitoksemme kaikille rakkaille avustajillemme kuluneesta viikosta.

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

Tavoitteena täydellinen body

Jumala loi miehen ja naisen, mutta kehonsa ihminen muovasi 80-luvulla itse. Bodylle pyhitettyjä tempeleitä on noussut Suomeenkin viime vuosina tiuhaan: Fitnes Center, Hi Man Sport, Let's Go, Power Station, Naisten Paratiisi, Kunnonpaikka, Piukat Paikat, Kovat Kudit, Roturoppa..

Hikiset voimistelusalit, puolapuut, virityneet asut ja voimistelunohjaajan sotilaalliset komennot elävät enää peräkyllillä. Kaupungeissa kuntoilu on organisoitua uuras-tusta, johon ryhdytään kello 17 jälkeen. Kuntosaleja on jo noin 600, joista vajaat 400 yksityisiä.

Ruskettuneet, vetäviin asuihin pukeutuneet muruset venyttelevät hieken peilisaleissa, joissa pauhaa popmusiikki. Varsahyppyjen ja ylävar-talotaivutusten sijasta kuntoilija yrittää kaivaa esiin pienimmänkin piilossa olevan lihaksen, joka saa osakseen kolme kertaa viikossa, tunnin kerrallaan. Jokaiselle lihasryhmälle on oma laite, hyvin varustetuilla saleilla useampiakin.

Tavoitteena on täydellinen body, treenatut lihakset, upea ryhti ja hyvä olo.

Bodybisneksessä pyörivät miljoonat ovat kasvaneet rutkasti parina viime vuonna, mutta eivät alan ihmisten mie-

lestä riittävästi.

Suomalainen on yhä verk-kainen liikkeissään ja varo-vainen rahan käytössään. Kuntosalin kuukausikortti maksaa keskimäärin 200 markkaa, kun kannattavuuslaskelmien mukaan sen pitäisi olla noin 300 markkaa.

Kuntoklubien pudotuspeli on jo alkanut. Syrässä sijaitsevat ahtaat ja ammattitaidotomasti hoidetut paikat häviävät, ostosparatiisien yhteyteen pystytetyt kuntokeitait kukoistavat.

Vuosikymmenen suosituimmat lajit ovat tuontitavaraa Kaliforniasta: aerobic, stretching, workout, body building... Amerikkalaisten etiketin takaa löytyy kuitenkin usein arkista kuntoilua, voimistelua tai puntinnostoa. Tavallinen juoksu muuttui Atlantin takana joggingiksi ja sai suomen-noksen hölkkä. Uimisen, pyöräilyn ja kävelyn yhdistelmä kantaa nimeä cross training.

Kun suomalainen trimmaa bodyaan vielä yksin, ohjaajan räätälöimän ohjelman mukaan, amerikkalaisella on jo henkilökohtainen treneri, joka seuraa harjoituksia, neuvoo ja valvoo.

Tummansininen, lököttävä voimistelupuku kaupallistui neonpinkiksi trikooksi. Ikuisesti kestävä helanca muuttui miellyttäväksi, mutta vähem-

män kestäväksi puuvillalyc-raksi.

Treenivaatteiden valmistajilla on perusvalikoiman lisäksi 3-4 kertaa vuodessa vaihtuva muotimallisto. Syksyn väriskaala on ollut maanläheinen, uusi vuosikymmen otetaan kuntosaleilla vastaan lilaan ja oranssiin sävytetyissä tamineissa.

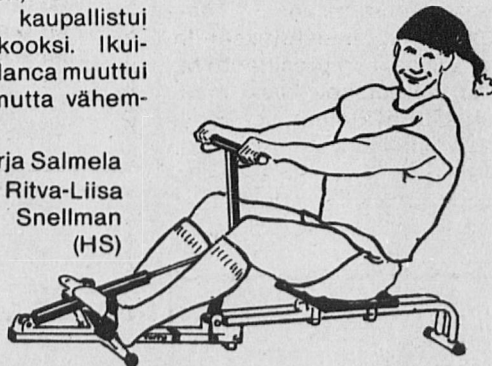
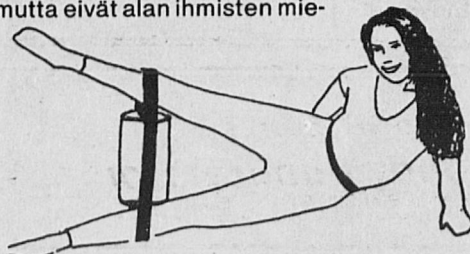
Bodyihminen ei syö mitä tahansa. Vain kevyt on terveellistä ja antaa hyvän olon tunteen. Kevytnekkärin päälle hän sipaisee Keijua, Laihistä, syö Kevyt linja -jugurttia, juo kevytjuomaa. Saunailtana hän saattaa sortua kevytlenkkiin, kaljaksi kelpaa vain Light Beer.

Lounaan hän nauttii tietysti salaattibaarissa. Iltaterian korvaavat usein proteiinipuristeet, hivenainekapselit ja vitamiinipillerit.

Kiinalaisen illallisen päätteeksi hän saattaa syyttää lightsavukkeeseen. Sen haitalliset vaikutukset jän torjuu heti antioksidanteilla.

Kunnon bodyihminen on aina hieman luulosairas. Ihosyövän pelossa solariumien kanta-asiakas on oppinut jo Amerikassa pitämään kirjaa luomiensa koosta.

Marja Salmela
Ritva-Liisa
Snellman
(HS)

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi.
Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä.
Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten.
Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä ja riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatarvakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoinna maanantaista lauantaihin 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypóluxo tieltä
Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Tropiikin portilta

Rosvorohto huonoa

Kaksi rohtoruhtinasta tunkeutui saalistamaan biljoonia dollareita Euroopasta ja Panaman saarilta. He joutuivat maltillisen George Bushin ja oman kansansa edessä oppimaan kuria ja ihmisyyttä.

Ensin Romanian diktaattoriksi kiivennyt Ceausesco ei tiennyt, että julmuudellakin on rajansa. Hän ehti murhata romanialaisia tuhansittain, ennen kuin vaimonsa kanssa joutui kiukustuneen kansan käsiin ja ammuttavaksi.

Toinen diktaattori, Antonio Noriega, tunkeutui Panaman saaristoon kehaisemaan ihmisille, että "minä olen se, joka määrään!"

Noriega otettiin kiinni, mutta hän livahti roomalaiskatolilaisten suojelukseseen. Suoja ei kauan kestänyt, meidän Bush ei suostunut siihen. Noriega antoi periksi, ja hänet kuljettiin Miamiin tutkittavaksi.

Suomi auttaa Romaniaakin!

Uutiset kertovat näkyvin otakskein, että Suomi auttaa Romaniaa, ja että kaadettu

diktaattori jätti maansa huonoon kuntoon, jopa murhatti omilla sotajoukoillaan tuhansia romanialaisia. "Pahalla on paha loppu," sanoo vanha sananlasku.

Muistatko kuinka valtavasti Tšhekkoslovakia sai sympatiaa, kun Hitler söi sanansa ja hyökkäsi tuhoamaan Tšhekkoslovakian demokratiaa. Hitlerin kamala teko aiheutti sen yleisen suuttumuksen, joka johti maailmansotaan ja miljoonien ihmisten kuolemaan.

Nykyiset kirjailijat muistelevat, kuinka Tšhekkoslovakian syntysanat lausui maan presidentti Masaryk.

Uudesti syntyneen demokratian presidentti, kirjailija Vaclav Havel, on esimerkki siitä, että kirjallisuus on edelleenkin Tšhekkoslovakiassa voima, joka kestää.

Voiko hallitusmies
nyt ajaa tiikerillä?

Amerikan uutislehdet ovat myötätuntoisia Mikhail Gorbacheville, mutta samalla ennustelevat, että hänen edessään on edelleenkin suuria vaikeuksia, kun Venäjän talous kärsii kommunisminvastaisen vallankumouksen aiheuttamia taloudellisia tappioita.

Reino W. Suojanen

Raivaaja

25 vuotta sitten

Tammikuu 26. 1965

Viime lauantaina, tammikuun 23 päivänä kätettiin Gardnerin Wildwood hautausmaahan Victor Annalan maallinen jäännös. Vuoden kestänyt sairaus katkaisi viimein elämän langan kuukausi ennen 84. syntymäpäivää.

Victor Annala kuului siihen siirtolaispolveen jotka tämän vuosisadan alussa jättivät kotimaansa...

Saapuen Fitchburgiin 1901 hän yhtyi Työväen yhdistys Saimaan...

...Hänen toimitsijakykynsä tunnustettiin oman paikkakuntansa ulkopuolella valitsemalla hänet ASKL liiton luottotoimitsijaksi, toimeenpanevan komitean jäseneksi ja sihteeriksi...Hän kuului Raivaajan johtokuntaan ja oli sen puheenjohtajana kuolemaansa asti...

50 vuotta sitten

Tammikuu 24. 1940

...Meistä alkaa tuntua siltä, että sama mitä on tapahtunut meidän, sts, Yhdysvaltain suhtautumisessa Kiinan ja Japanin väliseen taisteluun, toistuu jälleen Suomen ja Venäjän välisessä taistelussa.

Amerikkalaisten myötätunto...on ollut kiinalaisten puolella, jotka ovat joutuneet Japanin hyökkäyksen kohteeksi. Mutta samalla aikaa täältä on myyty...kaikkea sellaista tavaraa Japanille, jota ilman se ei olisi kyennyt käymään sotaa Kiinaa vastaan.

Suomen asiassa näyttää toistuvan sama, sanoisimmeko narrinpele...näyttää käyvän siten, etteivät suomalaiset saa täältä lainaa eikä myöskään aseita...Mutta samalla aikaa Yhdysvallat käy vilkasta kauppaa Venäjän kanssa...

75 vuotta sitten

Tammikuu 23. 1915

Lehtemme lukijakunta käsittää noin 25,000 ihmistä. Valitettavasti tuhannet niistä ovat vailla työtä ja niin muodoin myöskin ovat pakotetut elämään välttämättömän jokapäiväisen leivän puutteessa.

Nyt lukijamme ja ne työläiset, jotka joutuvat elämään pakollisessa työttömyydessä, tekevät mahdollisimman parhaan palveluksen koko työläismaailmalle, ja siihen kuuluvana itselleenkin, kartuttamalla kirjallisia tietojansa - siis lukemalla.

Kirjat tosin ovat kalliita. Ellevät varat kirjallisuuden ostamiseen riittä, onhan toki osastoilla jo joltisiakin kirjainastoja. Käytettäköön niitä, ja yksityiset toveritkin, joilla on oma kotikirjasto, useamassa tapauksessa lainaavat kirjojansa lukuhaluisille.

Keihäslupaus Kinnusella on tavoitteita

Keihäslupaus Kimmo Kinnusella, 21, on valtava vaaleanpunainen säästöpossu, jota ruokitaan tuon tuosta. Possu on kohta pullollaan kolikoita, jotka ovat kotoisin huoltoasemien hedelmäpelialuomaa-teista.

Hedelmäautomaatteja Kinnunen ei voi vastustaa, mutta siinä ne hänen inhimilliset heikkoutensa melkein ovatkin. Ja onkos se synti ollenkaan, kun pelihimo ei vie koko miestä eikä kolikoita törsätä namusiin, tupakkaan, olueeseen, diskoihin tai edes tyttöihin. Kapakat eivät häntä vedä kuin pari, kolme kertaa vuodessa.

"Kimmon mielestä isä ja äiti tarttee kaverin. Kattellaan lauantai-iltaisin televisiota tässä", Jorma-isä herjailee, mutta Kimmo huikkaa vastaan, että ehtii sitä kuusikymppisenä sitten mennä.

Tivaamisen jälkeen Kimmo myöntyy. "Onhan niitä paheita: lepopäiviä en osaa pitää tarpeeksi ja autoa ajan liian lujaa."

Päivät koulua, illat treeniä

"Äänekosken pikkujättiläisen" Jorma Kinnusen vanhin poika käy koulua päivät ja treenaa illat. Koulu on Saarijärven metsäkoulu, jonka hän aloitti viime syksynä armeijasta päästyään. Vuoden päästä keväällä pitäisi käteen saada metsätalousteknikon paperit.

"Tavoitteena on ammatti ensin," Kinnunen sanoo jämäkästi.

Ilmeistä ja harjoittelutahdistä päätellen urheilu on yhtä tärkeää. "Ja eikös jokainen halua olla paras?" nuori mies kysyy.

Urheilussa Kinnunen haluaa nähdä, mihin pystyy. Ensi kesän tavoite on 85 metriä, kun tähänastinen ennätys on 83,10. Isä ja valmentaja usko, että pitemmälle menee. "Mutta aika näyttää. Katsellaan tässä parit isot kisat."

Kimmo Kinnusen illat viikonloppuja myöten kuluvat melko tarkkaan harjoittellessa, lenkillä, heittoharjoituksissa ja punttisalilla pari tuntia neljänä kuutena iltana viikossa. Kerran viikossa hän käy saarijärveläisellä hierojalla.

Kiinnostusta riittää myös hirvenhiihtoon, jossa ammu-

taan, ratkotaan arviointitehtäviä ja hiihdetään kymmenisen kilometriä. Startteja maakuntatasolla on viisitoista talven mittaan.

Viime vuoden harjoituspäiväkirja kertoo, että heittoja kertyy kaikkiaan 7,500, harjoituskertoja 488 ja -tunteja 537.

Eastwoodilla hyvät leffat

Luulisi, ettei elämään muuta mahdu, mutta Kimmon mukaan aikaa jää myös kavereille. Aamuisin ehtii myös lukea sanomalehdet ja etenkin urheilujutut, iltaisin katsoa televisiosta uutiset ja ainakin Clin Eastwoodin leffat.

Se, että keihäänheittäjän pojista - armeijaa parhaillaan käyvä pikkuveli Jarkko on

myös olympiavalmennettava - tuli samanlainen miehiä, ei tietysti ole kumma juttu. Jo kaksivuotiaasta Kimmo heitti keppiä nurkan takana ja kentällä neljä, viisi-vuotiaasta.

Kertaakaan hän ei sano aikoneensa viskata keihästä nurkkaan, mutta tympääntynyt hän myöntää olleensa, kun paikat ovat alkaneet reistailla. Pahimpia iskuja ovat olleet kummankin polven ja kyynärpään leikkaukset, mutta niistäkin on selvitty eteenpäin.

Äidin ruuat houkuttelevat

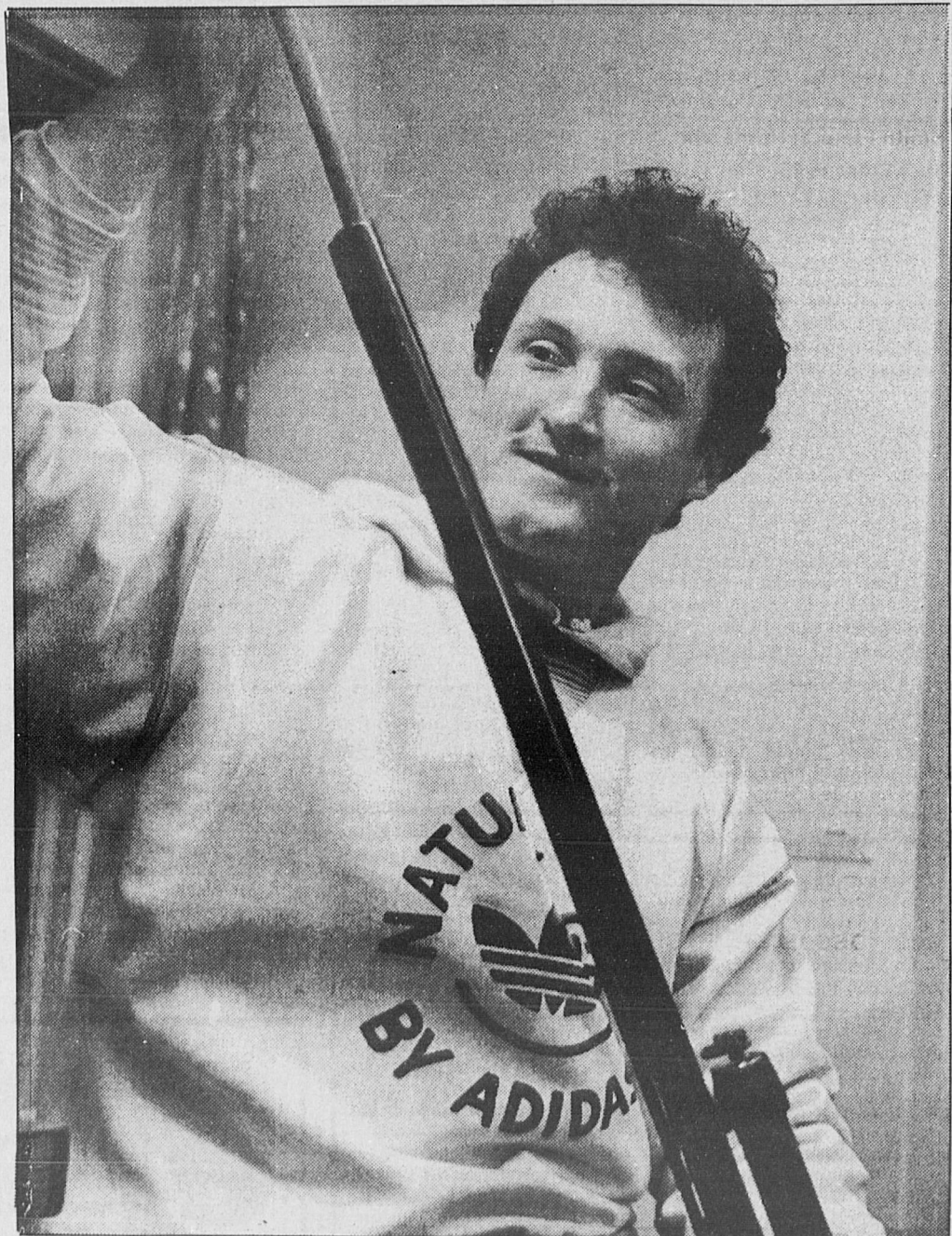
Periaatteessa Kimmo voisi asua viikot koulunsa asuntolassa, mutta äidin lihapadat houkuttavat ajamaan päivit-

täin Äänekoskelta Saarijärvelle ja takaisin.

Urheilija syö paljon ja lujasti, niin kuin nyt tuonikäinen nuorimies yleensä. Ruoka on monipuolista perusruokaa ja Kimmon lempiherkku nyt vähän kyseenalaista maksaa. Liisa-äidilleen poika kuului silti ilmoittavan, että hirvenmaksat pakkasesta syödään sitten kaikki eikä mitään heitetä pois.

Kimmo Kinnunen sanoo, että perheen tuki on hänelle tärkeä ja että pikkukiusoista huolimatta elämä kaikkineen menee mukavasti. "Vaikka tietää, että myös huonoja päiviä tulee, pitää olla tyytyväinen ja toivoa, että kehittyisi mahdollisimman paljon."

(HS)

Kimmo Kinnunen harrastaa metsästystä ja käy metsästysaikojen ulkopuolella hoitamassa riistamaita. Puhdistusvuorossa on isän ase.

Kuolleita

Helmi Hakala

SOUTH PARIS, ME - Helmi Aleksandra Hakala, 97, kuoli marrask. 20, 1989 Market Square lepokodissa.

Hän oli syntynyt Jussi ja Frederikka Forsellin tyttärenä Korvenkylässä Hinnerjoen pitäjässä marrask. 11, 1892.

Kaksikymmenvuotiaana hän saapui West Pariisiin ja vihkiytyi Hannes Hakalan kanssa vuonna 1913. He asuivat 27 vuotta maatilalla Greenwoodissa. Siellä he kasvativat tyttärensä Helvin ja poikansa Oivan ja ottopoikansa Stanley'n sekä myös Stanley'n siskon Laila (Aianko) Suomeen.

Hakalat olivat West Parisin osuuskaupan perustajajäseniä ja Helmi toimi vuosia kaupan johtokunnassa. Hänellä oli useita huomattavia rooleja näytelmissä ja auttoi aina "soipan" keitossa osuuskaupan kenttäjuhlissa.

South Pariisiin muutettuaan Helmi työskenteli nahkurina ja kenkätehtaissa 72-vuotiaaseen asti, hoitaen samalla sairasta miestänsä.

Hanneksen kuoltua 1969 hän asui ja hoiti kotiaan yksin.

Smith Funeral Home, Inc.
Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

**Newton-Bartlett
HAUTAUSTOIMISTO**
Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

**KESKUSTASSA
SIJAITSEVA**
**FRANK H.
MILES
COMPANY**
1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

ja 85-vuotiaana teki Suomi-reissun tyttärensä kanssa. 95-vuotiaana, halvauksen jälkeen, hän muutti lepokotiin.

Suremaan jäi tytär Helvi Boynton, Portsmouth, NH; yhdeksän lastenlasta; yksi lapsenlapsen lapsi; kaksi veljen tyttäretä tässä maassa ja useita sisarusten lapsia Suomessa. Pojat Oiva ja Stanley olivat kuolleet aikaisemmin.

Hautajaiset toimitettiin Raymond hautaustoimistossa. Hautaaminen tapahtui Riverside Annex'iin.

Helmi Hakalan muistolle voi lähettää lahjoituksia Finnish American Heritage Society of Maine järjestölle osoitteella c/o Hugo Heikkinen, West Paris, ME 04289 tai Raivajalle, jonka lukijana Helmi oli lähes 75 vuotta.

Lesken raha-asioihin löytyy neuvoja

"Älä tee enemmän kuin sinun on pakko," neuvo Grace W. Weinstein yksin jäänyttä naista kirjassaan "The Lifetime Book of Money Management". Suruaikana tehdään joskus suuria virheitä.

Mahdollisimman pian eron tai aviopuolison kuoleman jälkeen kannattaa etsiä puolueeton asiantuntija, joka voi antaa neuvoja raha-asioissa. Asiantuntijan pitäisi olla henkilö, joka itse ei voi hyötyä varoistasi. Ilmaista apua antaa esimerkiksi Consumer Credit Counselling Services.

Pankkien sijoitusneuvojat kehottavat tavallisesti sijoittamaan rahat pitkäaikaistileille. Niiden haittapuolena on kuitenkin se, että rahoja ei saa

"Kaikessa minä olen osoittanut teille, että näin työtä tehdessä tulee huolehtia heikoista ja muistaa nämä Herran Jeesuksen sanat, jotka hän itse sanoi: 'Autuaampaa on antaa kuin ottaa.'" (Ap. t. 20:35)

Oletko sinä antaja? Ajattele tätä asiaa, ennen kuin vastaat kysymykseen. Näissä Jeesuksen sanoissa on suuri jumalallinen totuus. "Autuaampi on antaa kuin ottaa." Luonnollinen ihminen useimmiten ajattelee sitä mitä hän saa, tai mitä hänen tulisi saada; luonnollisessa tilassa oleva ja toimiva ihminen on äärettömän itsekeskeinen.

Kun ihminen uudestisyntyy, hän saa lahjaksi jumalallisen, uuden, luonteen. Mutta yleensä se ottaa kauan aikaa, ennenkuin "vanha aatu" hellittää otteensa, ja *ottaja*-ihmisestä tulee todellinen *antaja*-ihminen.

Tämä on Pyhän Hengen työtä ihmisessä, joka on pelastunut uskon kautta Jeesukseen.

"Autuaampi on antaa kuin ottaa." Miten tämä totuus vaikuttaa sinussa? Oletko harjaantunut antamisessa? Vain kokemuksen kautta me opimme ymmärtämään antamisen totuutta; opimme ymmärtämään omaa luonnettamme, kun meitä pyydetään, tai vaaditaan antamaan. Jos olemme rehellisiä, me usein joudumme toteamaan aikailla itsekkeitä piirteitä itsessämme. Emme olekaan niin alttiita antajia, kuin luulimme!

Ei Jeesus turhaan sanonut, 'Autuaampi on antaa kuin ottaa.' Jeesus tiesi sen kokemuksen kautta. Jeesus on antaja! Hän antoi ruumiinsa, verensä, ja henkensä, että me saisimme syntimme anteeksi, ja

pääsisimme yhteyteen Jumalan kanssa. Ihmisenä ollessaan Jeesus oli todellinen antaja - jokapäiväisessä elämässä. Hänestä sanotaan, (Ap. t. 10:38) "... te tiedätte, kuinka Jumala Pyhällä Hengellä ja voimalla oli voidellut Jeesuksen Nasarettiläisen, hänet, joka vaelsi ympäri ja teki hyvää ja paransi kaikki perkeleen valtaan joutuneet; sillä Jumala oli hänen kanssaan." Meidänkin on kutsuttu tekemään hyvää. Siis antamaan, antamisen päälle.

Jumala on antaja! Kaikki mitä meillä on, on Jumalan antamaa. Jumala sanoi Sanan; Sana otti muodon, ja koko maailmankaikkeus, sekä sinä ja minä synnyimme. Jumala antoi. Jumala on Rakkaus; rakkaus antaa. Rakkaudesta Jumala antoi Poikansa Jeesuksen, (Joh. 3:16) "Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainokaisen Poikansa, ettei yksikään, joka häneen uskoo, hukkuisi, vaan hänellä olisi iankaikkinen elämä." Meidän on kutsuttu olemaan Jumalan kaltaisia - antamisessa. Oletko sinä innokas antaja?

Pyhä Henki on antaja! Hän antaa jatkuvasti. Pyhä Henki todistaa Jeesuksesta (Joh. 15:26); näyttää maailmalle todeksi synnin, vanhurskauden ja tuomion (Joh. 16:8-10); Pyhä Henki uudestisyntyyttää ihmisen (Joh. 3:5-8), ilmoittaa tulevaiset (1 Pe. 1:21), auttaa meitä meidän heikkouksissamme; rukoilee puolestamme (Ro. 8:26). Pyhä Henki johdattaa meidät kaikkeen totuuteen, hallitsee elämämme vaiheita, johtaa seurakunnan työtä, opettaa, nuhtelee, lohduttaa... Pyhä Henki jatkuvasti antaa.

Koska Kolmiyhteinen Jumala on sata-prosenttinen ANTAJA, niin Hän tahtoo kasvat-
taa omat lapsensa samanlaisiksi antajiksi. Meidän elämämme tehtävä on antaa: Antaa mukaville ja vastahakoisille; kiitollisille ja kiittämättömille. Meidän tulee antaa itsestämme, ajastamme, varoistamme... jatkuvasti, alttiisti, innolla, rakkaudella... o-dottamatta saavamme mitään takaisin. Kyllä Jumala ajallansa palkitsee! Kuinka sitten kykenemme tähän? Vain Jeesuksessa Kristuksessa! Jeesuksen uskossa, Jeesuksen Hengessä, Jeesuksen rakkaudessa. Jeesuksessa meille annetaan kyky ANTAMAAN. Ystävä, oletko sinä todellinen antaja?

Neuvoja leskille

Amerikan eläkeläisten yhdistys on julkaissut ohjekirjasen "Alone - not lonely", jossa annetaan käytännön neuvoja leskeksi jääneille naisille. Seuraavassa niistä osa.

- Etsi miehesi testamentti.
- Selvitä miehesi varojen ja velkojen määrä.
- Ota kuolintodistuksesta ainakin kaksikymmentä kopiota.
- Ano vakuutuksista saatavia korvauksia. Miehesi viimeisen työnantajan lisäksi voit saada eläkettä aikaisemmilta työnantajilta.
- Hae sosiaaliturvan tarjoamia etuja.
- Muuta yhteisen omaisuuden nimikkeet.
- Laadi taloussuunnitelma ja arvio menoistasi ja tulostasi.
- Tarkista testamenttisi tai kirjoita se.
- Suojele tilitietojasi ja avaa luottotili omalle nimellesi.
- Kehitä taloustietojasi kurssien tai kirjojen avulla. American Association of Retired Persons tarjoaa useita ohjekirjasia, monet niistä ilmaiseksi. Soita 1-800-238-2300.

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

*The Finnish-American***RAIVAAJA****Milestones and mucho moola**

by Roy Helander

The new year is upon us and now we must pause to correct two figures whenever we write the date instead of only one, as is usually the case during the first weeks of any new year.

My 1989 - whoops - "90" efforts have made me realize that we are fast approaching the centennials of the ancestors, so to speak, of still existent local Finnish organizations and churches.

The temperance societies "Sovittaja" of Worcester, now Rutland, and "Uljas Koitto" of Quincy both were organized in 1890.

Although missionary work was already extant in our New England states a hundred years ago, the actual founding of the churches lagged behind the

Midwest where the centennial of the Lutheran Suomi Synod will be celebrated at FinnFest in Hancock this July. And it's only four years to the Saima centennial.

Raivaaaja will have reached 85 by the time you read this, which birthday will be properly celebrated later this year.

The turn of the year was a milestone in our family also, in that both my wife and I retired from Digital Equipment Corp.

We have been floundering about as most new retirees are wont to do. Only now are we starting to follow some sort of schedule that will give meaning to all this free time.

Loss of the use of a word processor at work has created great difficulties. Banging away

line by line on my 50-year-old Corona tends to interfere with the flow of ideas. I guess I'll have to invest in something more up to date.

Are you aware that the Ritz Carlton Hotel in Boston is in the midst of running an International Cultural Festival? Some of the world's finest hotels will be sending their chefs, managers and other staff to prepare the kind of dining experiences that ordinarily comes from traveling to one of the lands represented.

The Hotel Kalastajatorppa brings Finland to Boston from Feb. 5 to 11. There will be fashions, music, politics, business and children's activities from the countries represented.

You must realize that the

lunches and dinners will be very expensive, for the Ritz is a \$\$\$\$ hotel. The Grand Brunch on Sundays will be \$40 adults, \$19.50 children.

And while I'm on the big bucks, did you see the ads for European vodkas during the Christmas season? Since the product has no color, taste nor odor, it gives advertisers a lot of freedom to be creative.

Sweden's Absolut vodka (which I refuse to drink on principle) ran a four-page ad in *Vanity Fair* that spoke to the reader: "Absolut Vodka wishes you Merry Christmas, Feliz Navidad, Buon Natale, Happy Hanukkah".

Finlandia used a hologram to catch your attention. The bot-

tles appeared to be moving in a shimmering three-dimensional photograph on a triple-thick page that had a cardboard insert. This ad showed up in *New York* magazine and *Rolling Stone*.

Tanqueray gin had an ad with a full color photograph of five Christmas trees which became three-dimensional when the reader put on a red- and-green pair of cardboard-framed glasses that were attached to the page.

However, Smirnoff vodka devoted its entire \$1 million advertising budget to inform readers about the problem of adult illiteracy. That almost makes me say "Make mine Smirnoff" when I order my next vodka martini.

Finnish foreign policy on the threshold of the 1990s

by Alpo Rusi

Finland is an example of the fact that success in foreign policy must be assessed primarily from the results.

Small nations, in particular, are often viewed as a function of geographical and historical 'truths'; small nations are seen as transient phenomena which must bow to the will of those stronger than themselves. During the era of nation-states, the big powers in fact have dictated to a large extent behaviour patterns to others.

Since the 1960s, also the big nations have been meeting their match; the behaviour pattern of the international system is increasingly decided by structural factors. Finland has adopted a doctrine under which independence is safeguarded by acknowledging the realities, but not submitting to them.

Finnish history is intimately involved with upheavals in Europe; even so, Finland has not shared the fate of many other nations in a similar geographical position.

During the Second World War Helsinki shared with London and Moscow the distinction of being the only capital city of a country involved in the war which was not occupied by the forces of a foreign power.

The independence that Finland won in 1917 - a condition acquired gradually, first as a province of the Kingdom of Sweden from the 1150s on, and eventually, as an autonomous Grand Duchy of Russia - was preserved intact.

After the war Finland achieved a unique relationship arrangement with its superpower neighbour, the Soviet Union, which took account of the most vital security interests of both countries. In reality, the results have exceeded expectations.

The underlying principle of Finland's foreign policy has

come to be the maintenance of good relations with all nations. At the same time, the constructive approach of our policy of neutrality won recognition because of the concrete results, especially in Europe. Neutrality has also localized Finland's Scandinavian roots in this politically divided continent.

Promoter of the idea of European cooperation

Finland's neutrality policy has been characterized by keeping out of conflicts between the big powers. This has not meant withdrawing into the wings, however.

As long ago as the '60s, Ambassador Max Jakobson, chairing the Finnish delegation in the UN Security Council, could state, "A policy of neutrality can no longer be pursued by evasion, but rather by participation."

It soon became clear, too, that increasing expectations were held of neutral Finland. As a country which attached weight to peaceful interaction and co-operation in its international relations, Finland in fact had new approaches to offer, both to the UN and to a Europe burdened by the politico-military division.

The launching of the European security and co-operation process in 1970-71 provided Finland with a means to promote a wide range of interactions between the nations of Europe.

With the CSCE, Finland impressed itself on the international community as a conciliator and a promoter of the idea of European cooperation. Détente did, it is true, give rise to some new threat perceptions, too. The growing cooperation between East and West was seen as working solely in the interest of the East. Finland was then put under the magnifying glass.

HELSINKI - The Ministry for Foreign Affairs at Katajanokka.

Once again, the passing of the years showed that the results disproved the theory. As the CSCE structure has gained in strength there has been a renaissance of Western democratic values and human rights in the continent. Europe today is less divided than at any time in the postwar period.

The four neutral states in Europe - Finland, Switzerland, Sweden and Austria - took on a special role as mediators in the CSCE process. The neutral states adapted themselves to the European security system which was in turn strengthened by the CSCE process.

On the other hand, the CSCE, which strove to eliminate the risk of war in Europe by reinforcing all forms of co-operation, is also an instrument of peaceful change. In activating the CSCE process, the neutral states have been working specifically for peaceful change.

After all, the division of Eu-

rope is a temporary security arrangement. It came about after the war, because the victorious nations could not reach full agreement about certain crucial political problems. In the '80s there have been important developments in Europe significant on several levels, which have questioned the need for the division.

In this respect, the action taken by Mikhail Gorbachev towards European cooperation is of particular importance in rapidly opening up new ways of creating a more secure continent. The importance of the neutral nations in the future will continue to be crucial; the broad-based view of security held by the neutral states is likely to be a cohesive factor in today's changing Europe.

Strengthening security in northern Europe

Measuring national interest in an international context is no

longer just a means counting how many divisions a nation has in the field, as it used to be.

In fact, economic success and political appeal must be added to the instruments of modern 'power politics' side by side with conventional weaponry.

Even so, the danger of war has not been completely eliminated; rather, the threshold for resort to violent intervention has been successfully raised in international relations.

Finland has been very active in working to reduce military confrontation in the areas immediately surrounding it.

One of the main aims has been to safeguard the nuclear-free status of the Nordic areas. Military tension has been kept at a low level there. This is partly because the strategic focus has shifted away from the Gulf of Finland and Leningrad to the

Turn to POLICY page 10

West Quincy landmark -

Former Veli Hall destroyed by fire

POST-MORTEM TO THE FINN HALLS IN QUINCY

QUINCY, MA - A five alarm fire destroyed the former Finn Hall at 74 Arthur Street on the morning of January 16. Quincy's fire department was assisted by Boston, Braintree and Weymouth.

This fire brought an end to the era of Finn Halls in Quincy. Originally there were two halls.

The first hall was built in 1898 by the Uljas Koitto Temperance Society (organized in 1890) at the corner of Nelson Street and Suomi Road in West Quincy. The building was enlarged in 1912.

While the organization still exists, the hall was destroyed by fire in August 1973.

It was at this meeting hall where the Workingmen's Association Veli was organized in 1903.

In 1906 the association decided to have their own meeting hall near the end of Nelson Street at 74 Arthur Street. Dedication of the building was held in December 1906.

Although the association disbanded in 1968, the building survived until the recent fire.

After the building was sold by Veli in 1968 it was used as a warehouse by a vending company and later by a Buddhist religious organization.

Lately it was used for rehearsals by instrumental groups. The fire destroyed their instruments and music and material owned by the vending company.

by Walter O. Nisula

According to a report in the *Patriot Ledger* three days after the fire, Quincy fire officials believe the fire that destroyed the former Finnish Hall was set by an arsonist.

Fire Chief Paul O'Connell, in a statement released on Jan. 19, said fire officials strongly sus-

QUINCY, MA - The above photograph of the T. Y. Veli Hall on Arthur Street probably dates from the 1940s.

This is not how the hall originally looked (See page 13 for a view of the hall as it appeared shortly after it was finished in 1906). In October 1941 a fire severely damaged the building. Repairs and renovations, completed by March 1942, resulted in the exterior shown above. The hall did not change much in appearance until it was destroyed by fire almost 48 years later.

pected the fire was set by a person or persons unknown.

Quincy fire officials did not elaborate because the fire is being investigated by the state Fire Marshall's office.

The fire began in the cellar of the building and spread through an outside wall and into the attic.

The fire apparently had been smoldering a long time before neighbors detected it and called the fire department. When the firefighters arrived the fire had already spread through most of the building.

The burned-out building was razed the afternoon following the fire. Musicians, who rented the building as a rehearsal hall,

lined Arthur Street and watched.

Some of the musicians said they lost up to \$35,000 worth of equipment. Most didn't have insurance.

Jimmy Sawaya, of Quincy, estimated his losses at \$30,000 in music equipment.

Rick Risti, who plays with the band "The Street Kids," said, "We're wiped out."

He said that he's worked in the building since 1982 and it was "family oriented - everybody knew everybody else."

"I've been trying to make it for a long time," Risti said. "This is just another setback. A major setback."

"It hasn't even hit me yet; it's absolutely devastating," said Eric Polito, lead guitarist for the band "Wretched Grace." Polito said the fire has dimmed his dream of becoming a professional musician.

"I don't know where to start, he said as he watched the building being torn down. "It's ba-

sically starting from scratch."

The former three story wooden frame building at 74 Arthur St. was owned by the Globe Automatic Vending Co. Inc.

Quincyites Walter O. Nisula and Kyllikki Mullarkey contributed clippings from local newspapers for this report.

St. Paul, MN

Candlelight and the strains of the Finnish National Anthem filled the Deco Restaurant as 180 guests honored Finland's Independence Day and celebrated a Finnish Pikkujoulu. The evening could not have been held in a more appropriate setting.

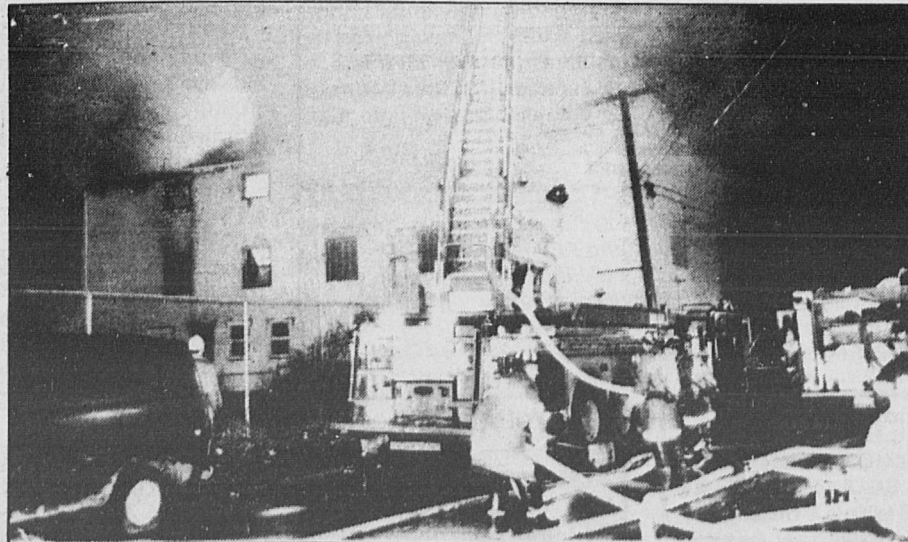
Appreciation for the efforts of Soile Anderson and her staff for the gracious hospitality, attractive setting and outstanding food has been extended by many of the guests who attended. The FACS Board especially wishes to extend their appreciation to Soile for assuming a portion of the evening's expense as a gift to her Finnish friends.

Many others contributed to the evening's success and enjoyment: Barbara and Bob Nelson for handling registration; Raija Weitzke for singing the Finnish National Anthem; Bet-

sey Robbins for creating and coordinating the music program; Louella Lepisto-Zibell as moderator; the singers - Ernie Bantari, Norma Gilbertson, Dennis Halme, Jon Ketokoski, Jean Ollila-Klohn, Al Norgard, Peter & Mary Pellinen, Betsey Robbins, Bette Ruskanen, Hal Seppala and Ralph Tuttila; Kay Seppala, flute, and Tia Ivonen-Smith, kan-tele; Ulla Tervo-Desnick and the delightful Lauantai Koulu children; Kaisa Taipale for her reading of the Finnish Christmas story; the Joulutori participants.

A sincere thanks you to everyone who helped make a Finnish Musical Christmas the memorable event it was.

- Marlene Bantari for the FACA Board in the Finnish American Cultural Activities Inc. Newsletter.

Above, Quincy (MA) firefighters battle the blaze which destroyed the former Veli Hall at 74 Arthur St.

Pittsburgh, PA

Commitment to social justice

"To be patriotic is to participate in the democratic process," declares Taisto Luukkala, a Thomas Merton Center member since 1974. "At a conference I saw a button I liked: MY COUNTRY, RIGHTS ITS WRONGS."

Acting on this belief, Ty, 72, was among those arrested in Senator Heinz's office last November in a protest aimed at forcing the senator to meet face-to-face with his constituents about continued support of El Salvador's brutal ARENA government. It was just one example of commitment to

social justice that goes back more than half a century.

In 1935, the eighteen-year-old Ty Luukkala joined the Civilian Conservation Corps (CCC), Franklin Roosevelt's program for youth during the Depression. The two years he worked on a timber crew was the first time that Ty, the son of Finnish immigrants to the northern Massachusetts town of Fitchburg, came into contact with youths from the inner city. He decided then that he wanted to go into social work, a goal he achieved after the Second World War, when he completed

Taisto Luukkala

his education at the University of Pittsburgh. Ty spent nine years as a settlement worker and 24 years as a social worker for the City of Pittsburgh School District, retiring in 1980.

The Second World War was

another formative experience for Ty. He left the University of Michigan to enlist in the Army six months after Pearl Harbor, and spent much of his service guarding Japanese prisoners of war in the Philippines. "My experience in the military, learning the war games, turned me against the whole system," he says.

In 1967, in opposition to the Vietnam War, Ty joined Pittsburgh's Peace and Freedom Center. After it disbanded he became active in the Merton Center. Today, he remains hopeful about the growth of

peace and justice work in Pittsburgh through the many organizations in which he is involved, including the Pittsburgh Peace Institute, Pittsburgh North People for Peace, and Veterans for Peace.

- *Angele Ellis in The New People (January 1990), published by the Thomas Merton Center, Pittsburgh, PA.*

The Center is named for Thomas Merton (1915 - 1968), an American Trappist monk and writer whose social criticisms included racism, economic injustice, and militarism.

Foreign policy

continued from page 8

southern shores of the Baltic and the Murmansk area.

Even so, technological advances in weaponry have increased interest in the air space over Finland and the whole of northern Europe, in northern sea areas, and in the fact that one important location of the Soviet nuclear armory is the Kola Peninsula.

In its security diplomacy Finland has in the '80s stressed the importance of a pragmatic approach. Finland's initiatives have elicited a greater response than ever before.

On the other hand, the question is one of different eras; the development reflects how well-established Finland is as a member of the international system. The encouraging endorsement of Finland's standing in this respect has also been furthered by the country's systematic development of a credible defence capacity as a central pillar of neutrality.

The challenge of integration and internationalization policy

Security has to be created in the international system amid constant change. In Finland's case, foreign policy and the whole of the country's security policy is a dynamic combination of change and continuity.

For a neutral country vitally dependent on foreign trade, economic success is of prime importance, and Finland has therefore worked consistently to remove trade barriers. The West European integration process has been a challenge to Finland ever since the '50s, for some 60% of our foreign trade is with Western Europe.

Finland's strategy has comprised both judicious protectionism and, more and more distinctly, active adaptation. Finland will not isolate itself but, using the means and timetable that suit it best, has taken up the stance of a constructive propo-

nent of economic integration, with its roots in Western Europe.

On the other hand, economic integration is advancing regardless how nations act. A broader European economic area will take shape in the 1990s, and this is also the primary frame of reference for Finland's integration policy.

For Finland, the opening-up of Europe as a broader political, economic and cultural entity will provide a safer operating environment.

Finnish foreign policy has usually been successful in projects which promote all kinds of cooperation and peaceful relations, irrespective of different political and ideological viewpoints. Europe is now gaining a more homogenous identity and in many ways greater mutual dependence than possibly ever before in the history of the continent.

From Finland's point of view the time ahead is one of opportunities and active involvement. Finland's pragmatic foreign policy will probably continue to make a positive contribution to this process in the future.

agenda.

There is no doubt that environmental protection throughout Europe must be strengthened in the 1990s; in the final analysis, it is a question of developing a global strategy.

Though the exercise of power politics in international relations has been drastically reduced, the threats to security are not getting any less. More international cooperation is essential to maintain and increase our common security.

Finland has worked actively, usually in association with the other Nordic countries, to strengthen the standing of the United Nations in the international community. It has been a member of the Security Council since the beginning of 1989, this being its second term. The importance of the UN is in fact again growing, and its contribution has become increasingly vital, especially in the solution of international crises.

Finland is already a 'superpower' in UN peacekeeping today, and wants to contribute further in this respect.

Global participant

During the last few years mankind has been confronted with what is in many ways a new kind of security threat. It will be fair to talk about our world as a 'plummeting spaceship' if we are not able to revitalize our ecological system in decades to come.

A nation like Finland, vitally dependent on renewable natural resources, is particularly sensitive to ecological disturbances. It has, in fact, been natural for Finland to provide the initiative for all-round intensification of environmental conservation. Here, too, the emphasis has been on initiatives concerning the areas close to us. The Baltic Sea and the Arctic have been key issues on the

The international system does not develop straightforwardly in accordance with our highest expectations. Rather, there is a strong element of surprise.

Finland has been working to build its pillars of security in such a way that they are not damaged by incidental upheavals. It has also recognized the justified security interests of other nations, for then it can better establish its own potential.

Dr. Alpo Rusi is a Research and Planning Counsellor in the Political Department of the Finnish Ministry for Foreign Affairs.

Boston, MA

The Boston Chapter of the Finlandia Foundation will meet at 3 pm this Sunday, January 28, at St. Paul's Evangelical Lutheran Church, 929 Concord Turnpike (Rt 2), in Arlington.

This is the annual meeting with reports and the election of officers.

The program following the meeting will feature pianist Frank Carlberg, who gave an outstanding performance at the 1989 Summer Festival at Saima Park, and singer Ira Kaspi. They'll be presenting jazz renditions of Finnish folksongs.

Fitchburg, MA

A meeting of the Central Committee has been called for Feb. 1, 7 pm, at Saima Park to consider the format and the purposes of the committee.

"The idea is to have as many as possible attend this meeting," says Armas Kaukoranta, new chairman of the committee. He asks all member organizations to encourage their members to attend.

At press time yesterday, donations to the Raivaaja Furnace Fund totaled \$535.00 (see page 2).

This is 25 percent of our goal of \$2,158.46.

Kalevala program

FITCHBURG, MA - An announcement by the Finnish Cultural Center at Fitchburg State College reports this year's Kalevala Day will have a new look. Work on a colorful program is currently under way.

Details will be revealed at a later date. Plan now to be at the McKay School Auditorium on Sunday afternoon, February 25. Starting time will be announced when established.

Highlight of the afternoon will be the honoring of Eino Friberg, whose translation of the KALEVALA from Finnish to English, was published in 1988.

Be sure to attend. This promises to be a memorable afternoon. Toini Laakso

Kalenteri

CONNECTICUT

Feb. 4 - Finnish American Heritage Society membership meeting, 1:30 pm, First Congregational Church, Canterbury.

MASSACHUSETTS

Jan. 27 - Dance, 8 pm - midnite, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

Jan. 28 - Dance, 3 - 7 pm, Saima Park, Fitchburg. Music by John Chambers & Friends. Instructions in Finnish dancing by Hilka Williams, 3 - 3:30. Sponsored by Revontulet.

- Finlandia Foundation Boston Chapter meeting, 3 pm, St. Paul's Evangelical Lutheran Church, 929 Concord Turnpike (Rt 2), Arlington. Annual meeting, election of officers; program featuring pianist Frank Carlberg and singer Ira Kaspi.

Jan. 29 - Finnish Memorial Library open, 7:30 - 9:30 pm, Finnish Cultural Center, Room 205, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.

Feb 1 - Central Committee meeting, 7 pm, Saima Park, Fitchburg.

Feb. 5 - Finnish Memorial Library open, 7:30 - 9:30 pm, Finnish Cultural Center, Fitchburg State College, Fitchburg.

Feb 10. - Dance, 8 pm - midnite, Saima park, Fitchburg. Music by V. Honkala. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

Feb. 25 - Kalevala Day program, McKay Campus School, Ringe Rd, Fitchburg.

MICHIGAN

July 26 - 29 - FinnFest USA 90, Suomi College, Hancock. Tel (906) 487-7202.

All programs subject to change

Automobiles

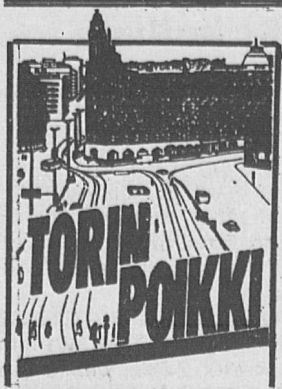
ATTENTION - GOVERNMENT SEIZED VEHICLES from \$100. Fords, Mercedes, Corvettes, Chevys. Surplus Buyers Guide. 1-602-838-8885 EXT. A1596.

Help Wanted

ATTENTION: EARN MONEY READING BOOKS! \$32,000/year income potential. Details. (1) 602-838-8885 Ext. Bk1596.

Real Estate

ATTENTION - GOVERNMENT HOMES from \$1 (U-repair). Delinquent tax property. Repossessions. Call 1-602-838-8885 Ext. GH1596.

Around the Market

Many newspapers feature a column which shows what people in the streets are thinking about various issues of the day.

Here we present, with translation, the *Demari's* version of "the man in the street". It gives us a chance to find out what people of today's Finland are like.

Mistä saat vitamiinisi?

Where do you get your vitamins?

Timo Kaunismaa

- Hedelmistä nyt lähinnä. Mitään pillereitä en syö.
- Mostly from fruit. I don't eat any pills.

Pentti Kujamäki

- Hedelmistä, porkkanoista ja juureksista.
- Fruit, carrots and other roots.

Anja Hakala

- Hedelmistä lähinnä. Syön yleensä aika epäsäännöllisesti.
- Mostly from fruit. I tend to eat rather irregularly.

Eero Vuorinen

- Appelsiineista ja omenista.
- Oranges and apples.

Elvi Pesonen

- Multitabeista. Hedelmiäkin syön, vihanneksia ja juureksia en juuri ollenkaan.
- From multivitamins. I also eat fruit, but hardly any vegetables or roots.

Kirje toimitukseen

Hyvä Raivaajan toimitus, Haluaisin tietoja sedästäni **Veikko Johannes Engbergistä** ja hänen tyttärestään **Estheristä**.

Isäni veli Veikko Johannes Engberg syntyi huhtik. 7, 1887 Oulussa, saa Oulusta huhtik. 4, 1907 esteettömyystodistuksen Amerikkaan menoa varten.

Epävirallisten tietojen mukaan hän kuoli 1939 (Oulussa) hänet julistettiin kuolleeksi jouluk. 31, 1978). Hän toimi Massachusettsissa Norwoodin kaupungissa kirjapainossa. Hänet on haudattu Norwoodiin. Vaimonsa nimi oli Lydia (Korpela), kotoisin Kotkasta.

Henkilöitä, jotka tietävät sedästäni tai hänen tyttärestään pyydän ottamaan yhteyttä osoitteella:

Martti Luhtavaara
Ylisentie 5 B 10
60100 Seinäjoki
Finland

Historian harrastajille kesäkurssi

Kainuun kesäyliopisto ja Kainuun maakuntaliiton sukututkimusinstituutti järjestävät Kuhmossa 11. - 12. kesäkuuta kurssin historiankirjoitusta harrastaville.

Kurssilla annetaan neuvoja paikallis- ja sukuhistorioiden kirjoittamisesta, ja käsitellään Kainuun menneisyyttä, esimerkiksi Kainuun suhteita Karjalaan ja isojakoa. Kirjailija Unto Heikuran

Suomen Leijona kielentutkijalle Indianassa

BLOOMINGTON, IN - Suurlähettiläs Jukka Valtasaari luovutti äskettäin Indianan yliopistossa järjestetyssä tilaisuudessa professori Alo Raunille presidentti Mauno Kivistön myöntämän Suomen Leijonan ritarikunnan komentajamerkin.

Kunniamerkki myönnettiin professori Raunille tunnustuksena hänen mittavasta työstään suomalais-ugrilaisen kielentutkimuksen kehittämiseksi sekä hänen toiminnastaan Suomen kielen ja kulttuurin hyväksi Yhdysvalloissa.

Professori Raun on merkittävällä tavalla vaikuttanut siihen, että Indianan yliopiston kirjastossa Bloomingtonissa on yli 13,000 suomenkielistä

ja Suomea koskevaa vieraskielistä teosta.

Tartossa, Virossa vuonna 1905 syntynyt Raun saapui Yhdysvaltoihin 1949 ja Indianan yliopistoon Bloomingtoniin 1950.

Hän on opettanut mm. suomea, lappia, unkaria, mordvaa ja viroa. Hän on tehnyt uraa uurtavaa työtä suomensukuisten kielten tutkimuksen hyväksi maassamme.

Indianan yliopistossa on opetettu suomea vuodesta 1943 lähtien. Ensimmäisenä opettajana toimi maailmankuulu semiootikko unkarilaissyntyinen Thomas A. Sebeoki.

Vuodesta 1947 lähtien yliopistoon on kutsuttu monia suomalaisia tiedemiehiä ku-

ten akateemikko Lauri Posti, kansleri Paavo Ravila ja professori Aimo Turunen.

Niinä vuosina, kun yliopistossa ei ollut Suomesta kutsuttua tutkija-opettajaa, suomen kielen opetuksesta huolehtivat lähinnä virolaissyntyiset tiedemiehet Alo Raun ja kansanrunouden tutkija Felix Oinas.

Suomen kielen opetuksessa vastaavan ural-altailaisen laitoksen johdossa toimii nykyisin unkarilaissyntyinen professori Gustav Bayerle.

Vuoden 1988 syyslukukaudesta lähtien suomea on opettanut vieraileva apulaisprofessori Ilmari Vesterinen Jyväskylän yliopistosta.

SAUNAPENKKI

Tällä jutulla New Ipswichin "Suomi Kontrilta" on jonkin verran perustaa, vaikka muistini on sen tietenkin parantanut, koska tapauksesta on kulunut jo melkein kuusikymmentä vuotta.

Ukko perheineen oli lähin naapurimme. Meille nuorille

hän oli aina "vanha ukko", ja vähän häntä pelkäsimmekin, koska hän piti aina vakavan ja kovan asennon.

En usko, että ikinä näin hänen nauravan.

Vaimonsa oli kuollut kauan sitten ja iso perhe oli vielä kotona. Ukko viljeli vähän, mutta isoin innostuksensa oli tehdä työtä pajassaan.

Hän oli oikein kätevä seppä ja mekaanikko. Hän valmisti ja korjasi koneita itselleen ja naapureilleen.

Vanhimmat pojat, Sulo ja Onni, olivat suurimman osan ajasta kotona aikojen ollessa huonoja, eikä työtä ollut riittävästi.

Joskus he olivat vähän aikaa tukki- ja halkometsässä. Syksyllä he menivät kuukaudeksi karpalomaille Cape Codille. Muuten he auttoivat kotona ja kävivät naapurissa farmitoissa.

Jotenkin pojat olivat saaneet tietää Ukon olevan taikauskaisen ja tiesivät hänen uskovan kummituksiin.

Joka tilanteessa he yrittivät pelottaa ja kiusata häntä. Ukko joutui kärsimään pilkkamista, mutta taisi siitä vähän pitääkin.

Eräänä syksynä kuoli Lampi nimenen mies. Hän asui toisella puolella "Suomi Kontrilla", pari mailia tietä myöten, mutta vain mailin verran metsän halki.

Leskensä myi farmin, ja muut kalut huutokaupattiin. Koko seudun väki tuli huutokauppaan. Kenelläkään ei ollut paljon rahaa, ja kalut olivat aika huonokuntoisia. Jokainen kuitenkin halusi auttaa vanhaa naapuria.

Puolella dollarilla Ukko osti saunapenkin. Vankka ja raskas penkki oli tehty paksuista mäntylautoista.

Ukko pankin penkin omaan saunaansa.

Pian pojat alkoivat kiusata Ukkoa sanomalla, että Lampi on varmasti surullinen, kun penkki on nyt vieraisissa käsissä. Talven tuulissa väittivät

jopa kuulleensa Lammin moitteet.

Pojat jatkoivat peliä niin kauan, että Ukko jopisti vähän vihaksi, varsinkin kun Lampi oli ollut hänen hyvä ystävänsä.

Eräänä talvipäivänä satoi lunta koko päivän. Nuoret kävelivät aamulla koulubussipyssäille ja palasivat iltapäivällä.

Ukko pysytteli pajassaan suurimman osan päivästä. Naapurinsa Harju kyläili hänen luonaan vähän aikaa. Muuten oli päivä hiljainen ja rauhallinen.

Kun myrsky loppui iltapäivällä, oli maassa lunta jalan verran.

Pojat lapioivat takaportaalta polun saunaan ja toisen polun kanamökille. Mökin ja saunan välillä oli noin seitsemänkymmentä jalkaa, ja niitten välissä, mutta lähempänä portaita, oli iso, vanha omenapuu.

Yö oli tyyni, kirkas ja kylmä. Kaikki talossa nukkuivat rauhallisesti.

Aamulla Sulo meni meni, syöttämään kanoja. Hyvin nopeasti hän palasi sisälle ja huusi, että saunapenkki oli pihassa.

Jokainen kiirehti portaalalle. Oli aivan totta! Penkki oli keskellä pihaa saunan, mökin ja puun välissä. Eikä mitään jälkiä lumes-!

Oli aivan kuin joku olisi pudottanut penkin kiireessä. Toinen pää oli syvällä lumes- sa, toinen pää hangen päällä.

Penkki pysyi paikallaan koko päivän. Kukaan ei tohtinut mennä sitä tutkimaan. Illalla ukko kahlasii niedon läpi ja kantoi penkin takaisin saunaan.

Siitä lähtien kukaan ei maininnut tapahtuneesta ja kiusaaminen loppui. Ukko istui kuin ennen keinutuolissaan ikkunan vieressä ja poltteli piippuaan.

Minä ainakin uskon, että kyllä kai häntä vähän hymyilytti.

Oiva Anderson

Tulevia tilaisuuksia

Burbankin sairaala tarjoaa vapaaehtoistyötä kaikille 14 vuotta täyttäneille tai sitä vanhemmille henkilöille.

Osanottajilla on tilaisuus oppia uutta, seurustella mielenkiintoisten ihmisten kanssa ja mikä parasta, kokea henkilökohtaisesti vapaaehtoistyön merkitys.

Lisätietoja saa sairaalan vapaaehtoispalvelusta numerosta 343-5458.

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, tammik. 27. p:nä klo 8-12 yöllä. Hi-Lites takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Tanssit ja tanssin opetusta Saiman Puistossa sunnuntaina, tammik. 28. p:nä alk. klo 3 ip. Sponsorina toimii Revontulet. Kaikki tervetulleita!

★

Fitchburgin alueen suomalaisjärjestöistä koostuva Keskuskomitea kokoontuu torstaina, helmik. 1. p:nä klo 7 illalla Saiman Puistossa. Silloin tullaan päättämään komitean toimintavuodesta- ja tarkoituksesta.

Komitean juuri valittu puheenjohtaja Armas Kaukoranta toivoo, että eri suomalaisjärjestöjen jäsenet saapuisivat paikalle mahdollisimman suurin joukoin.

TERVETULOA YSTÄVÄT

LUNENBURG
FORD-ISUZU

Rte.2A, Lunenburg 345-1011

NORTH END SUBARU-MAZDA

Rte.2A, Lunenburg 582-4911

HEIKKILÄ COUNTRY DEALERSHIPS

Uutispaloja

Turun ja Porin läänin Laitilassa asuva 23-vuotias Ilpo Haalisto pitäytyi äskettäin toimituksesamme Manometissa asuvien sukulaistensa Kim ja Tauno Aallon kanssa. Tauno on Ilpon isän serkku.

Turun yliopistossa kasvatus-tiedettä opiskeleva Haalisto oli Fitchburgissa toista kertaa. Edellisestä matkasta oli kulu-nut kaksi ja puoli vuotta. Silloin hän osallistui täkäläisten Kesäjuhlien yhteydessä pidettyihin urheilukilpailuihin.

Juoksua tosimelessä harastava Haalisto osallistui urheiluyhdistys Reippaan kilpailuissa 100 metrin, 400 metrin, 800 metrin ja mailin juoksuhiin.

Hän voitti kahdesti ja kahdessa muussa kilpailussa lopputulos oli toinen sija.

Viikottain tulee harjoiteltua 50 mailia. Haalisto on tällä hetkellä kymmenen Suomen parhaan juoksijan joukossa.

Juoksua Haalisto alkoi harastaa 10-vuotisena, mutta vasta viime vuosina niihin on tullut paneuduttua kunnolla. Valmentajan mukaan ainesta

miehessä on ammattilaiseksi.

Ennen Massachusettsiin saapumista Haalisto vietti lähes kuukauden päivät Kanadassa Toronton lähistöllä suomalaisista sukujuurta olevien ystävien farmilla.

Kertoii oppineensa käyttämään rodeolassoa ja sanoi pakanneensa sellaisen matka-

Tauno ja Kim Aalto Suomi-vieraansa Ilpo Haaliston kanssa Raivaajan edustalla.

Vähemmän lento-onnettomuuksia

WASHINGTON - Yhdysvaltalaisen lentoyhtiöiden onnettomuuksien määrä väheni viime vuonna vuoteen 1988 verrattuna, mutta kuolemaan johtaneita onnettomuuksia tapahtui enemmän kuin 21 vuoteen.

Onnettomuuksia oli vuonna 1989 kaikkiaan 28, joista 11:ssä kuoli ihmisiä, ilmoitti National Transportation Safety Board äskettäin. Onnettomuuksissa menetti henkensä 278 ihmistä.

Vuosikymmenen tuhoisin vuosi oli 1985, jolloin yhteensä 526 ihmistä kuoli seitsemässä onnettomuudessa. Vuonna 1980 sattui vain yksi onnettomuus, jossa sai surmansa yksi ihminen.

Turun ja USA:n biolääkärit yhteistyöhön

Turun yliopiston biolääketieteen laitos ja Yhdysvaltain terveysministeriön alainen ympäristöbiolääketieteen tutkimuslaitos National Institute of Environmental Health Sciences ovat solmineet yhteistyösopimuksen.

Yhteistyö käsittää mm. tieteellisten kokousten järjestämisen, tieteellisen ja teknisen tiedon vaihdon, tutkijavierailuita sekä tutkimustyön.

Yhdysvaltalainen tutkimuslaitos sijaitsee Pohjois-Carolinassa ja siinä työskentelee 750 tutkijaa. Tutkimus kattaa kaikki ympäristöbiolääketieteen osa-alueet.

laukkuunsaakin Suomeen viettäväksi.

Haalistolla on vielä kaksi vuotta opiskeluaikaa jäljellä. Sitten hän on valmis opettaja ja on oikeutettu opettamaan matematiikkaa ja maantietoa yläasteella.

Urheilun lisäksi historia, maantieto ja kadonneet korkeat kulttuurit kiinnostavat nuorta opettajanalkua.

"Valmistelen juuri gradutyötä aiheesta kuinka käyttää kertomuksia opetusmenetelmänä," hän kertoo innostuneena.

Kanadassa hän Haalisto etsi vanhoja intiaanikertomuksia, joita hän nauhoitti mukanaan kantavalle mininauhurille.

Haalisto kertoi puhuneensa kandalaisille ystävilleen Suomessa vallitsevasta työvoimapulasta kehottaen heitä harkitsemaan Suomeen paluuta.

Aallot kertoivat toimitukselle Haaliston uskomattoman hyvästä kunnosta. Kertoivat tämän tekevän mitä ihmeellisiä punnereksia päivittäin.

Toimittaja kun tokaisi puolivitsinä, että hyväpä on sanoa, kun toinen ei voi nähdä, mies päätti näyttää taitonsa. Yhdenkäden punnerrukset sun muut tehtiin ihan noin vain Raivaajan toimituksen tiloissa.

Kirkollisia

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaus Hyvät Uutiset lähetetään joka sunnuntaiamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 ap.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 aam. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetyseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaus New Life asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 illalla aikuisten kuoroharjoitus ja viikkoillan hartauttilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Lauantaina, tammik. 27 p., klo 11:00 ap. - 3:00 ip. Mäntyrannassa luistelua, hiihtoa laskettelua kaiken ikäisille. Kuuma suklaajuomaa, kahvia tarjoillaan. Muut eväät omat!

Sunnuntaina, tammik.28, klo 7:15 aam. Suomen kielen luterilainen tunti WCMX, 1000 am. Klo 7:30 pastori Bucher, englannin kielellä. Klo 8:45 Rukous. Klo 9:00 Junior -kuoroharjoitus. Klo 9:15 Sunnuntaikoulu ja Raamattu luokka. Klo 9:30 Korkeakoululaisten Raamattu luokka. Klo 10:30 englanninkielinen jumalanpalvelus.

Huom! Naistenliitto kokoontuu klo 3:00 ip. (Viime sunnuntainen kokoontuminen jouduttiin perumaan lumisateen vuoksi).

Tiistaina, tammik. 30 p. klo 7:00 suomenkielinen naisten kuoroharjoitus. Klo 7:30 "Life In The Spirit" tunnit jatkuvat.

Tanssit

Saiman Puistossa

Lauantaina
tammik. 27. p:nä 1990
klo 8 - 12 yöllä

Hi-Lites soittaa

Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Saima

Tanssit

Saiman Puistossa
Scott Rd., Fitchburg, MA
Sunn. tammik. 28. p:nä
klo 3 - 7 ill.

Hilkka Williams opettaa suomalaisia tansseja 3 - 3:30
Musiikista huolehtivat
John Chambers & Friends
\$4.00 - alle 12 v. ilmaiseksi

Sponsori: Revontulet

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

JOYCE I. HANNULA CFP
Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Finlandia Foundation Boston Chapter

Finlandia Foundationin Bostonin jaoston tammikuun kokous pidetään sunnuntaina, tammik. 28. p:nä klo 3 iltapäivällä St. Paul's Evangelical Lutheran kirkossa, 929 Concord Turnpike (Rte. 2), Arlington, MA.

Kokous on samalla järjestön vuosikokous, missä valitaan kaikki toimihenkilöt tälle vuodelle. Siksi onkin tärkeää, että mahdollisimman monet jäsenet saapuvat paikalle äänestämään.

Iltapäivän ohjelmassa on musiikkia. Pianisti Frank Carlberg ja laulaja Ira Kaspi esittävät suomalaisia kansanlauluja jatshtavalla tyyliä.

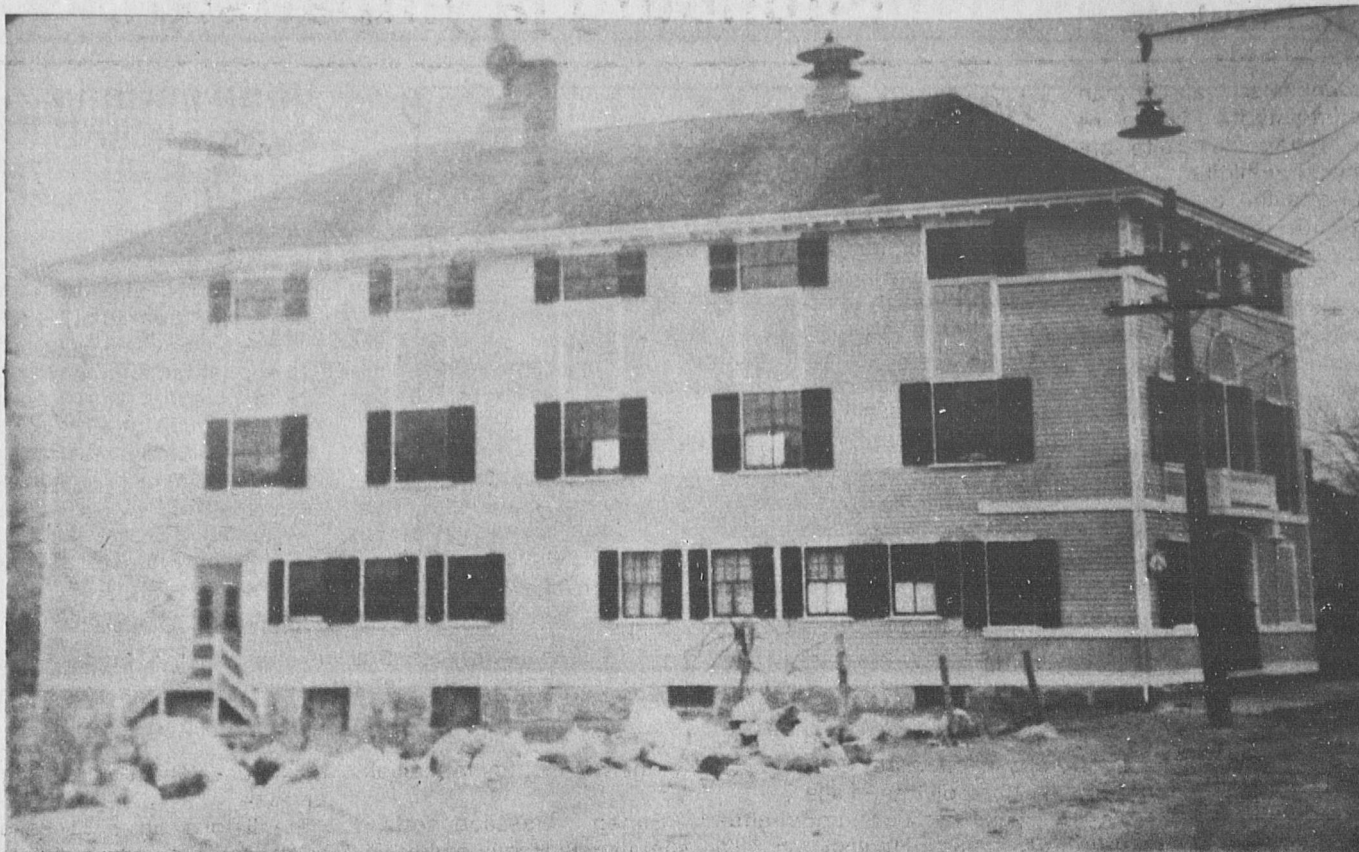
Ammattiyhdistysliitto tarjoaa stipendejä

Massachusetts AFL/CIO jakaa tänä vuonna \$157,000 stipendinä lukion viimeisen luokan opiskelijoille. Apurahat myönnetään nyt 32. kerran.

Stipendit annetaan \$250 - \$400 suuruisina. Avustus määräytyy sen mukaan kuinka hyvin hakija vastaa ammattiyhdistys- ja työväenliikettä koskevaan kyselyyn.

"Nämä varat, jotka kertyvät työtä tekevilta ihmisiltä, antavat ansiokkaille opiskelijoille asuinpaikasta riippumatta mahdollisuuden college-opintoihin," sanoi AFL/CIO:n sihteeri ja rahastonhoitaja Robert Haynes. "budjetileikkausten aikana ammattiyhdistykset täyttävät valtion jättämää aukkoa."

Tämän vuoden hakuaika on ohi, mutta ensi vuoden stipendeistä kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä koulunsa Guidance tai Social Studies -osastolle, tai Massachusetts AFL/CIO:n toimistoon, 8 Beacon Street, Boston, MA 02108.

Tällaiseltä näytti työväenyhdistys Veljen haalirakennus alkuaikoinaan.

Kuva: Walter Nisulan kokoelmista

Quincyn suomalaishaalit historiaan

QUINCY, MA - Tammikuun 16. päivän aamuöinen viiden hälytyksen tulipalo 74 Arthur Streetillä oli päätöksensä yhdelle jaksolle paikkakunnan suomalaishistoriaa. Tulipalossa tuhoutunut rakennus oli entisen Työväenyhdistys Veljen haali.

Vuosisadan alussa Quincyn suomalaisilla oli kaksi omaa haalia.

Ensimmäinen, Uljas Koitto Raittiusyhdistyksen kokoon-tumispaiikka, rakennettiin vuonna 1898 Nelson Streetin ja Suomi Roadin kulmaukseen West Quincyssa. Vuonna 1912 sitä laajennettiin.

Uljas Koitto Raittiusseura jatkaa yhä toimintaansa, mutta haalirakennus tuhoutui tulipalossa vuoden 1973 elokuussa.

Työväenyhdistys Veli perustettiin vuonna 1903 Uljas Koitto Raittiusseuran haalis-sa.

Vuonna 1906 järjestö päätti pitää kokouksensa omassa erillisessä rakennuksessa Nelson Streetin päässä, osoitteessa 74 Arthur Street. Rakennus vihittiin käyttöön saman vuoden joulukuussa. Järjestön toiminta lopahti

vuonna 1968, mutta rakennus jäi pystyyn kunnes tuhoutui viimeviikkoisessa tulipalossa.

Veli myi rakennuksen vuonna 1968, minkä jälkeen se toimi myyntiautomaattifirman varastona ja myöhemmin budhalaisen uskontoryhmän toimintatilana.

Viimeaikoina muusikot käyttivät sitä harjoituspaikkanaan.

Viime vuosi yksi vuosisadan kuumimmista

Amerikan itärannikon ennätyskylmästä joulukuusta huolimatta vuosi 1989 oli kuluva vuosisadan viidenneksi lämpimin, ilmenee maailmanlaajuisista säätilastoista.

Keskimäärin menneen vuoden lämpötilat nousivat selvästi tavallista korkeammalle kaikkialla maailmassa, ja koko vuosikymmenen kestänyt lämpeneminen jatkui.

Suomen uutisia

Sosiaali alan opetuksen parannuksia

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti joulukuussa toimikunnan, jonka tehtävänä on selvittää sosiaalialan opetuksen nykytilaa ja pohtia opetussosiaalikeskuksen perustamista korkeakoulujen ja kuntien yhteistyönä. Toimikunnan on saatava työnsä valmiiksi tämän vuoden loppuun mennessä.

Toimikunnan asettamista perustellaan sekä sosiaalityöntekijöiden koulutuksen lisäämistarpeella että sosiaalityön sisällön muuttamisella.

Sosiaalityöltä edellytetään nykyistä parempaa teoriapohjaa ja yhteistyötä mm. terveydenhuollon, opetuksen, työvoimahallinnon ja yhdyskuntasuunnittelun kanssa.

Suomalaiset jäänveistäjät toiseksi Kiinassa

Suomalaiset jäänveistäjät Juhani Lillberg Rovaniemeltä ja Raimo Kiukas Lappeenrannasta voittivat äskettäin toisen palkinnon kansainvälisessä jäänveistokilpailussa Harbinissa, Kiinassa.

Universe-nimisen teoksen veistäneitä suomalaisia paremmaksi tuomarit arvoittelivat Japanin joukkueen Asikawastan.

Kilpailuun liittyvä Harbinin jääfestivaali on yksi maailman suurimmista talvitapahtumista. Tänä vuonna siihen odotetaan noin kolmea miljoonaa kävijää.

Mikrobiologit huolissaan ympäristöstä

Suomessa tehdään vähän viljelymateriaalin mikrobiologista tutkimusta, vaikka mikrobeilla on keskeinen vaikutus sadon tuottoon ja laatuun, moittii dosentti Kieli Haahela Helsingin yliopistosta.

Ilmastomuutosten vuoksi jouduttaneen ottamaan käyttöön uusia viljelymenetelmiä ja -kasveja, joiden menestymisen arviointiin tarvitaan paljon mikrobiologista perustietoa.

Erikoistutkija Pertti Marttinen Kansanterveyslaitokselta kantoi asiantuntijakokouksessa Helsingissä huolta puiden hyvinvoinnista.

Jos mikrobien aktiivisuus vähenee esimerkiksi ilmasaasteiden vuoksi, puiden ravinteiden saanti vaikeutuu ja metsän tuotos heikkenee.

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 43 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

FUEL OIL

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Suomen uutisia

Suomen uutisia

EkoUutiset uskoo tavoittavansa lähes kolme miljoonaa ympäristöstään kiinnostunutta ihmistä kaksi kertaa viikossa.

EkoUutiset paikallisradioihin

Kaikkiaan 19 paikallisradiota ympäri Suomen on alkanut lähettää kaksi kertaa viikossa ympäristöasioita käsitteleviä uutisia.

Noin kymmenen minuutin sähköuutiset kertovat sekä kotoisesta elinympäristöstä että ulkomaiden ympäristön tilasta.

EkoUutisia tekee viisi ihmistä, joiden päällikkönä toimii oikeustieteen ylioppilas Olli-Pekka Myllynen. Myllynen uskoo, että paikallisradiot pysyvät Yleisradiota paremmin

kantamaan vastuunsa ja esittämään ponnekkaita totuuksia vallanpitäjille.

- Yleisradion painolastina on olla Suomen virallinen radio. EkoUutiset ei kulje kenkään talutusnuorassa.

Hän painottaa, ettei tiedotusvälineiden tehtävänä ole propagandan levittäminen, mutta ne eivät myöskään saisi sulkea silmiään muutoksilta, jotka vaikuttavat ihmisten elämään.

Salailua, vähättelyä

EkoUutiset aikoo elvyttää

tutkivan journalismin radion puolella. Myllysen mukaan erityinen vaikeus on ollut saada tietoja saastuttavilta yhtiöiltä, jotka vähättelevät ja jopa salaavat tekosiaan.

EkoUutisten tunnusmerkeiksi on asetettu nopeus, luotettavuus ja tasapuolisuus. Ympäristöministeriön kansliapäällikön Lauri Tarastin mukaan tehtävä on hankala, koska tiedot voivat olla riittämättömät osoittamaan syitä ja seurauksia. Viidessä vuodessa monet väittämät ovat kääntyneet pälaelleen.

EkoUutisten alullepanija ja tuottaja on viime vuonna perustettu Suomen Radiotieto Oy.

Viina surmaa suomalaiset miehet

Parhaassa työiässä oleva suomalaismies kuolee todennäköisimmin alkoholiin tai hän tekee itsemurhan.

Lähes puolet eli tuhat 25-44-vuotiaiden miesten kuolemista aiheutui joko itsemurhasta tai niihin liittyi olennaisesti alkoholi. Itsemurhista kolmasosa tehtiin humalassa.

Nämä Tilastokeskuksen kuolemansyytilaston tiedot koskevat vuotta 1987.

Suomalaisen tavallisin kuolemansyy oli edelleen verenkiertoelinten sairaudet. Kuolevaisuus näihin sairauksiin on alenemassa.

Sianmaksasta vitamiinia yliannoksina

Sianmaksaa pidetään jopa ihmisravinnoksi kelpaamattomana, koska siinä on todettu olevan liikaa A-vitamiinia. Sianmaksan syömisestä varoitetaan ennen kaikkea pikkulapsia ja odottavia äitejä.

Tutkimuksen mukaan jo yksi annos porsaanmaksastroganoffia saattaa aiheuttaa si-kiövaurioita.

Sally Albatross paloi

Suomalainen risteilyalus Sally Albatross on palannut Tukholmassa Finnbodan telakalla, jossa alus oli korjattavana. Risteilyaluksesta jäi vain ulkokuori jäljelle.

Aluksen kärsimät tappiot ovat suuret, koska matkoja oli sille varattu jo noin 40,000.

Epävarmaa on myöskin, nähdäänkö kevätkaudella miamilaisen Miller-Reich Productionin kahta showta, jotka oli varta vasten suunniteltu Sally Albatrossille.

Varustamo etsii korvaavaa alusta palaneen sijalle. Tulipalon syyksi epäillään hitsauskipinää.

Alustavien arvioiden mukaan palon tuhot ovat ainakin 200 miljoonaa markkaa tai enemmän.

Muovikorttien suosio kasvaa

Muovikorttien suosio kasvavalla vauhdilla. Erilaisien maksu- ja pankkiautomaattikorttien käyttö lisääntyy Suomessa kymmeniä prosentteja vuodessa. Korttien suosio on syynä on kätevyys.

Noin vuosi sitten Suomessa oli yli 5 miljoonaa maksukorttia.

Suosituimpia olivat pankkikortit. Niiden ja pankkiautomaattikorttien määrä on lisääntynyt muita nopeammin.

Kaarle Kustaa ja Silvia Kotkaan

Ruotsin kuningas Kaarle XVI Kustaa ja kuningatar Silvia vierailevat Kotkassa ensi kesäkuussa.

28. - 29. kesäkuuta järjestettävä vierailu sijoittuu Ruotsinsalmen meritaisteluiden 200-vuotisjuhlien yhteyteen.

Kuningasparin tarkka vierailuohjelma ilmoitetaan myöhemmin. Ilmeisesti he seuraavat ainakin Ruotsinsalmen juhlaa, jonka reitti kulkee mm. Suursaaren ympäri.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa
liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

FINNEXPRESS

**FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE**

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

**NEW YORK \$568 - LOS ANGELES \$668
TORONTO \$648**

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

**Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -**

ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD

FOR RESERVATIONS CONTACT:

TRAVEL

SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989 800 223-0567

"PUHUMME SUOMEA"

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Holkeri ei kelpaa kaikille kokoomuslaisille

Kokoomuslaisen "Hollola-ryhmän" jäsenien mielestä pääministeri **Harri Holkerilla** (kok) ei ole mahdollisuuksia menestyä seuraavissa presidentinvaaleissa.

Ryhmä pitää puheenjohtaja **Iikka Suomista**, ylipormestari **Raimo Ilaskiveä** tai pankinjohtaja **Mika Tiivolaa** Holkeria parempina ehdokkaina. Äskettäisessä kokoukses-

saan Hollolan-ryhmä toi esiin pettymyksen, jonka Holkeri aiheutti viime vaaleissa "häviössään häpeällisesti" Paavo Väyryselle.

Yhden ryhmäläisen mukaan pääministeri, joka "kiertelee ja kaartelee" kun häneltä kysytään hallituksen asioista, ei voi olla presidenttinä.

Helle ehdottaa Tuomiojaa presidenttiehdokkaksi

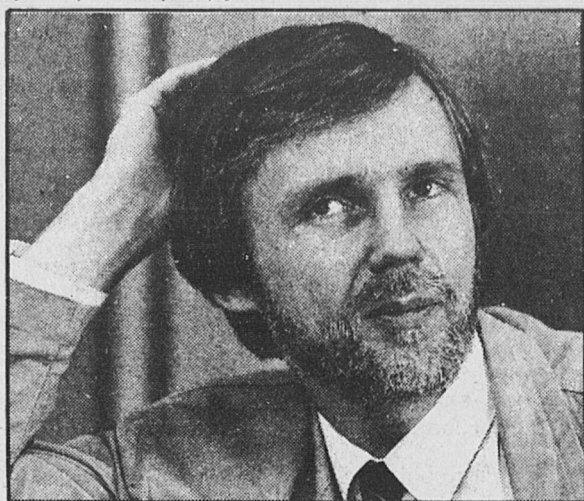
Skdl:n eduskuntaryhmän puheenjohtaja Esko Helle nostaa esille Helsingin apulaiskaupunginjohtajan Erkki Tuomiojan (sd) nimen mahdollisena presidenttiehdokkaana.

Helteen mielestä presidentinvaaleissa tulisi nyt tarjota vaihtoehtoisia ehdokkaita vanhaan vallankäyttötyyliin sitoutuneiden rinnalle.

Valtaosa nyt vallassaolevista on Helteen mukaan Kekkonen ajan opetuslapsia, jotka

ovat omaksuneet menneeseen maailmaan kuuluneet vallankäyttötavat. Tuomiojan nimi on tullut hänen mieleensä pohdinnoissa siitä, miten päästäisiin eroon "pienen piirin pyörimisestä."

Helle ei kuitenkaan usko, että sosiaalidemokraatit innostuisivat Tuomiojan ehdokkuudesta. Hän ei myöskään ole ajatellut sitä, lähtisikö Vasemmistoliitto Tuomiojan taakse tulevissa presidentinvaaleissa.

Esko Helteen (SKDL) mielestä sosiaalidemokraatti Erkki Tuomioja (kuvassa) olisi vaihtoehto nykyisille vallanpitäjille.

Ei suomalais- mitalisteja mäkiviikolla

Suomen mäkikotkat eivät yltäneet mitalisijoille tämän vuotisilla mäkiviikolla. Ari-Pekka Nikkolan ja Risto Laakosen kolmas ja neljäs sija vaihtuivat 9:nneksi ja 14:nneksi viimeisessä osakilpailussa Bischofshofenin luonnonmässä.

Dieter Thoma vei kotimaahansa mäkiviikon historian toisen länsisaksalaisvoiton. Kilpailua johtanut Itä-Saksan Jens Weissflog epäonnistui viimeisessä osakilpailussa ja putosi kolmanneksi.

Ari Vatanen Paris - Dakar - rallin kärjessä

Ari Vatanen pitää edelleen hallussaan johtoasemaa Paris-Dakar rallissa.

Vatosen johto ranskalaiseen Philippe Wambergueen on tunti ja viisikymmentä minuuttia. Ruotsin Björn Walbergard on kolmantena.

Tämä tilanne on 10. erikoiskokeen jälkeen, kilpailu jatkuu.

Varhaiseläkejärjestelmään parannusta

Valtioneuvosto on joulukuussa asettanut komitean selvittämään varhaiseläkejärjestelmien kehittämistä niin, että ikääntyneiden työntekijöiden mahdollisuuksia osallistua työelämään edistettäisiin nykyistä paremmin.

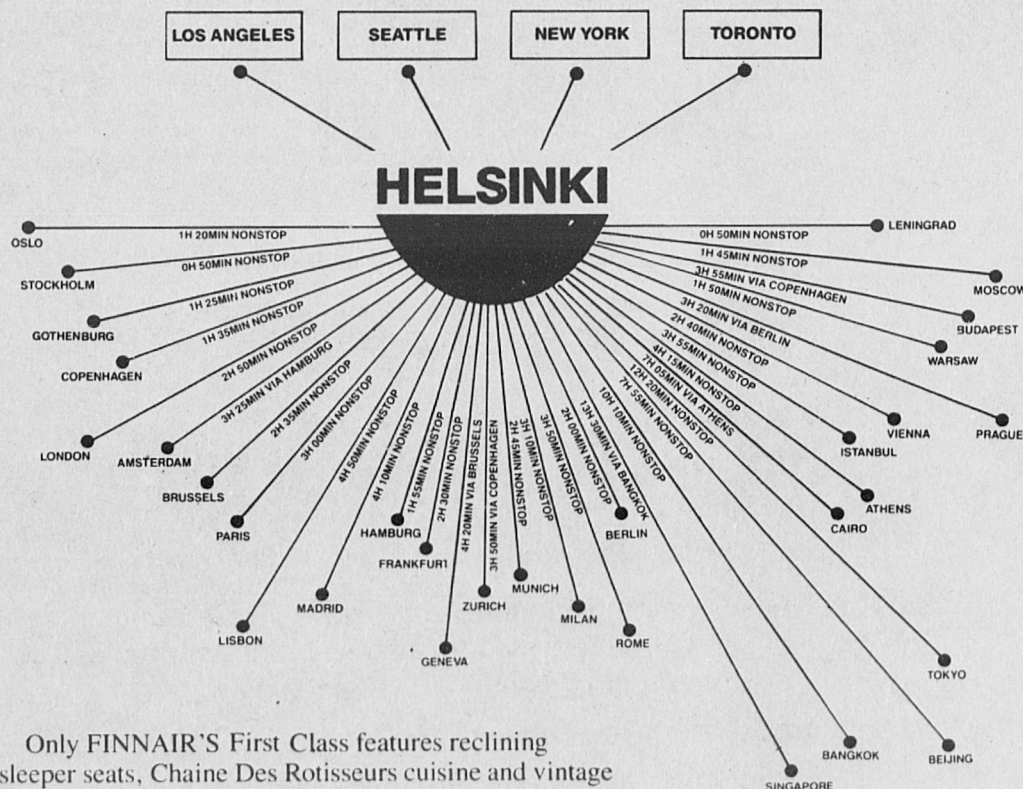
Komitean on myös valmisteltava toimenpide-ehdotukset eläkepolitiikan pitkän aikavälin kehittämisestä ja mahdollisesti tarvittavista muista toimenpiteistä.

Varhaiseläkejärjestelmän

kehittämiseksi komitean on tehtävä ehdotus toimenpiteistä, joilla poistetaan eläke- ja muusta lainsäädännöstä ikääntyneiden työntekijöiden työhön osallistumista ja työllistymistä haittaavia esteitä.

Komitean on myös selvitettävä toimenpiteet, jotka kannustavat työnteon jatkamisen eläkkeen vaihtoehtona tai eläkkeen ohella ja jotka ehkäisevät tai lykkäävät ennenaikaiselle eläkkeelle joutumista.

ONLY FINNAIR COVERS THE WORLD AND ALL FINLAND, TOO.

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaine Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room... plus three dinner choices!

Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR, Toll Free 800-950-5000; In New York City 212-889-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide, Toll Free 800-221-4300.

Suomalaisyrittäjä epäiltynä verovilpistä Norjassa

Suomalaista rakennusurakoitsijaa kuulustellaan Norjassa 50 miljoonan kruunun palkkasumman maksamisesta verottomana yhteensä 400 työntekijälle vuosina 1985-89.

Suomalaismies johti ainakin viittä muuta yritystä, jotka myös ovat viranomaisten tutkittavana. Yksi yrityksistä on valtiolle velkaa 11 miljoonaa maksamattomina veroina. Oslon poliisi pitää juttua yhtenä laajimmista lajissaan.

Verovilppien jäljille päästiin 25 urakoitsijaliikkeeseen tehdyssä ratsiassa viime marraskuussa.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita.

Nopea toimitus

Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906

Jälleenmyyjä halutaan

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI KULMILTA

Ennätysmäärä juutalaisia muutti NL:sta

Kaikkiaan 71,196 juutalaista sai viime vuonna luvan muuttaa Neuvostoliitosta, ilmoitti maassamme toimiva juutalaisjärjestö NCSJ äskettäin.

Luku oli yli 50,000 suurempi kuin edellisenä vuonna ja noin 20,000 suurempi kuin tähänastisena muuttoennätysvuonna 1979, järjestö sanoi.

Uuden ongelman juutalaisille muodostaa se, että Yhdysvallat, jotka aiemmin otti avosylin vastaan kaikki Neuvostoliitosta muuttoluvan saaneet juutalaiset, asetti marraskuussa vuotuisen 50,000 maahanmuuttajan katon Neuvostoliitosta saapuville; tämä luku sisältää sekä juutalaiset että muut neuvostoliittolaiset pakolaiset.

Tämä näkyi jo joulukuun muuttoluvuissa: 8,690 maastamuuttajasta 41 prosenttia matkusti Israeliin. Aiemmin Israeliin muuttaneita oli vain 14-15 prosenttia.

Viime vuonna Neuvostoliitosta muuttaneista juutalaisista lähes 60,000 siirtyi Yhdysvaltoihin ja lähes 12,000 Israeliin.

Romanialaisten elinikä lyhin

Romanialaisten keskimääräinen elinikä on Ceausescun hallituksen elintarvike- ja terveydenhoitopolitiikan vuoksi kymmenen vuotta lyhyempi kuin muiden eurooppalaisten, sanoo romanialainen sydänlääkäri Mircea Cinteza. Yli kymmenen prosenttia romanialaisista on aliravittuja.

Tilanne paheni huomattavasti 1980-luvulla. Vuonna 1980 julkaistun YK:n tilaston mukaan romanialaisten miesten keskimääräinen elinikä oli neljä ja naisten viisi vuotta lyhyempi kuin muilla eurooppalaisilla. Romanialaiset miehet elivät keskimäärin 66.6 vuotta ja naiset 71.9 vuotta.

Romanian terveydenhoito on 1970-luvun tasolla, ja tilanetta pahentaa lääkkeiden, ajanmukaisten diagnoosilaitteiden ja uusien menetelmien koskevien tietojen puute.

Kaksi kolmasosaa miskito-intiaaneista on jo palannut Hondurasista Nicaraguahan.

Miskitot palaavat

MANAGUA - Väli-Amerikan suurin paluumuutto on parhaillaan käynnissä Nicaraguassa. Hondurasissa on asunut parhaimmillaan yli 40,000 Nicaraguan Atlantin rannikolta muuttanutta asukasta, joiden enemmistö on miskito-in-

tiaaneja. Viimeistenkin miskitojen odotetaan saapuvan kotiin helmikuun vaaleihin mennessä.

- Pakolaisia palaa Nicaraguahan Atlantin rannikolle noin 500 hengen viikkovauhtia, sa-

noo YK:n pakolaisavun edustaja Managuassa Nicaraguassa. Paluumuuttajien määrä on kasvanut tavalla, joka on ylittänyt vastaanottavat viranomaiset.

- Kaksi kolmasosaa Hondurasissa olleista on jo palannut kotiin ja loput näyttävät olevan tulossa, sanoo Nicaraguan kansallisen hätätilakomitean pääsihteeri Miriam Lazo Laguna.

- Paluumuuttajien tuloa ei voi estää, huomauttaa Miriam Lazo Laguna. Heillä on oikeus tulla kotiin ja he tulevat, ja ovat niin päättäneet. Miskitot palaavat muun muassa osallistukseen helmikuun vaaleihin.

Oma puolue

Nicaraguan keskusvaalilautakunta on ilmoittanut, että kotiinpalaaville annetaan ylimääräinen tilaisuus kirjoittautua äänestäjiksi helmikuun 25. päivä järjestettäviin presidentin, parlamentin ja kunnanvaltuustojen vaaleihin.

Atlantin rannikon asukkaiden suurin oppositioyhmä YATAMA on solminut vaaliliiton Nicaraguan pienemmän sosiaalidemokratian puolueen kanssa. Sosiaalidemokratia-

puolue ei ole oikeiston oppositioyhmä UNO:n jäsen.

Kotiinpalaavat miskitot antanevat äänensä joko YATAMA:lle tai sandinistiritamalle.

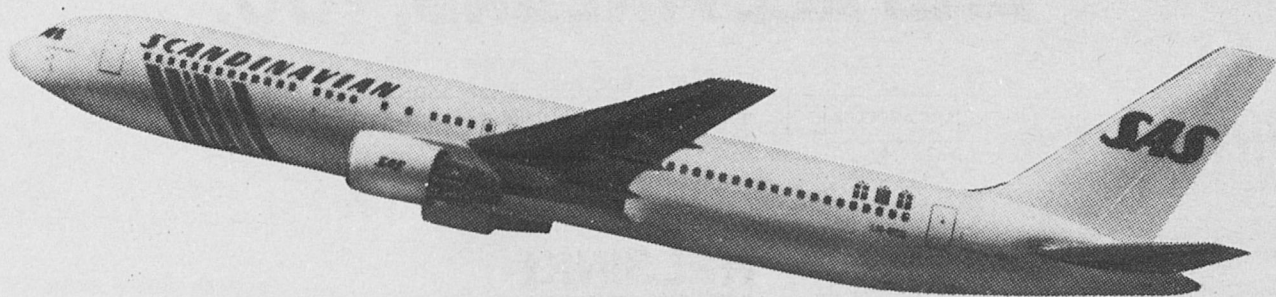
Brasilian kullankaivajat pois intiaanien mailta

Brasilian viranomaiset ovat aloittaneet kullankaivajien häätämisen Pohjois-Amazoonin alueelta turvataksaan paikallisen yanomani-intiaaniheimon tulevaisuuden.

Kullankaivajien mukana kulkeutuneet taudit, kuten malaria, ovat tappaneet noin 1,500 intiaania muutamassa vuodessa.

Brasilian poliisi antoi alueella luvatta kulta kaivaville ihmisille määräyksen poistua välittömästi, ja katkaisi kullankaivajien huoltolennot viidakkoon.

Valvonta on sujunut ilman välikohtauksia, mutta osa kullankaivajista on uhannut jättäytyä alueelle häätöamääräyksistä huolimatta.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES